

Nord-Fron
kommune

Årsrapport

iFRON

2023

Innledning

Årsrapporten blir laget bl.a. for kommunestyret sin gjennomgang av året som er avsluttet.

Rapporten blir lagt ut på kommunen sin hjemmeside. Det er mål om at folkevalgte, brukere og innbyggere (kommunens egne og eiere/brukere av fritidsboliger) skal se omfanget av kommunale tjenester som kommunen bidrar med i Nord-Fron. Kommunen er den største arbeidsgiveren i Midt-Gudbrandsdalen, og omfang og kvalitet på tjenestene har stor påvirkning på lokalsamfunnet.

Helse

Av større prosjekter i sektor helse i 2023 kan nevnes at arbeidet med Sektorplan helse ble intensivert. Det ble blant annet gjennomført arbeidsverksted med bred deltakelse. Planen vil bli fullført i 2024 og være førende og angi retning for arbeidet innenfor sektoren fram til 2040.

Arbeidet med å innføre langtidsturnus i tre av avdelingene ble igangsatt (bemanningsledelse). Dette er et arbeid som er omfattende, så god planlegging og solid forankring ble gjennomført i løpet av året. Planen er innføring første halvår 2024. Hensikten er å sikre mer forutsigbarhet for de ansatte, større stillinger, redusere sykefraværet og bedre brukeroppfølgning.

Arbeidet med sektorplan helse sees i sammenheng med annet planarbeid, blant annet revidering av kommuneplanens samfunnsdel som er i gang.

Oppvekst

I 2023 ble det gjort nye utredninger og vedtak knyttet til fremtidig skolestruktur i Nord-Fron kommune. Tidsplan for arbeidet ble vedtatt, med forventet avgjørelse knyttet til både lokasjon av ny skole og hvilke skoler som skal slås sammen til ny skole i løpet av 2024.

Krigen i Ukraina kom tett på skoler og barnehager, da stadig nye barn og elever fra Ukraina kom til Nord-Fron for å bosettes her. I tillegg hadde asylmottaket på Vinstra mange barn som i kortere

og/eller lengre perioder var elever ved våre skoler eller hadde plasser i våre barnehager.

Planlegging/tilrettelegging

Vinstra Park ble endelig sluttført i 2023. Parken viste gjennom sommeren behovet for en godt tilrettelagt møteplass i sentrum. Nå starter arbeidet med å transformere sentrum ytterligere. Lokalisering av offentlige funksjoner vil derfor bli et gjennomgående tema i 2024. Målet må være å skape et sentrum der det er gode boforhold, god trafikkflyt, korte avstander mellom offentlige og private tjenester, samt gode møteplasser for våre innbyggere.

Kommunedelplanen for Vinstra hadde oppstart i 2023. Planen vil være et viktig verktøy for å koble offentlige og private interesser i et langsiktig perspektiv.

Boligutvikling har hatt fokus i 2023. Det har vært et mål å tilrettelegge for boliger og boligareal nært sentrum. Dette er et ønske fra overordnede myndigheter å fortette utbygde områder framfor å ta i bruk nye areal. Et tiltak har fra kommunens side har bl.a vært å stimulere til privat utbygging gjennom kommunale garantier.

Reguleringsplaner for areal til fritidsboliger tar tid å behandle. Det er ofte kryssende interesser; privat næringsliv, samfunnsutvikling, beitebruk og aktuelle verneplaner påvirker alle endelige planløsninger. Kommuneplanens arealdel legger føringer for hvilke reguleringsplaner som utarbeides bl.a gjennom begrensning på hvor stor tomterese som skal være tilgjengelig til enhver tid. I det perspektivet er det nødvendig med en rullerende arealplan som jevnlig blir oppdatert.

Hovedplan for vannforsyning og avløp ble vedtatt i 2023. Dette er et viktig verktøy for å sikre en god og stabil kommunal infrastruktur i hele kommunen både nå og i framtiden.

Kommunal økonomi, tjenestetilbud og handlefrihet

Regnskapet for 2023 ble avsluttet med netto driftsresultat på 72,8 mill. kr., som tilsvarer 9,0 % av sum driftsinntekter. Det korrigeret netto driftsresultatet, der premieavvik og bruk/avsetning til bundne fond ikke inngår, var på 31,6 millioner kroner (4,4 %). Disposisjonsfondet er styrket, noe som bidrar til en god buffer for å dekke uforutsette kostnader. For 2023 ble også vedtatt egne handlingsregler, der noe av kraftinntektene kommunen mottar blir avsatt til investeringsfond. Det ble som følge av dette avsatt 8,4 millioner kroner i 2023.

Lånegjelda er på et akseptabelt nivå, med 611 millioner kroner (75,5 % av brutto driftsinntekter).

Lokalsamfunn og næringsliv

Nord-Fron har over tid hatt nedgang i folketallet. I 30 års perioden 1993–2023 har vi en nedgang på 520 innbyggere. Antall under 18 år utgjorde 20 % i 1993, og har hatt en større nedgang enn de over 18 år og utgjør 17 % i 2023. Kvinneandelen er ca 50 % og har hatt en større nedgang enn for menn i samme periode.

Nord-Fron har i 2022 og 2023 en mye større nettoinnvandring enn tidligere år. I 2023 var nettoinnvandring 184 mot 15 i 2019. Krigen i bl.a. Ukraina har også påvirket oss.

Prisstigning i 2023 har også påvirket vårt næringsliv. Nedgang i etter-spørselen etter nye hytter pga endret privatøkonomi har vårt næringsliv fått merke, både hytteprodusenten og byggevareleverandører.

Landbruket har også vært i endring. Antall landbrukseieendommer steg med 15 fra 2013 til 2015, men har etter det gått ned med 9 frem til 2022.

Kommunen som arbeidsgiver

Nord-Fron kommune er en stor arbeidsgiver, med 524 faste ansatte fordelt på 470 årsverk i 2023. Med alle

både ferievikarer, studenter og andre så har vi hatt over 1 000 personer inntil lønnslisten 1. januar. Vi leverer tjenester til folk i alle aldre, til alle døgnets tider, året rundt og i alle deler av vår vidstrakte kommune. Kommunen hadde selvfølgelig ikke fått det til hvis det ikke var for alle de lønnsorienterte, offensive og dyktige ansatte som har Nord-Fron som arbeidsgiver. Det var derfor ekstra hyggelig at hele 250 ansatte møtte opp når kommunen la litt ekstra ressurser i juleavslutningen før jul, med en skikkelig festpyntet Vinstrahall, god julemat fra lokale leverandører og underholdning fra egne ansatte. Julemat ble også kjørt ut til de som måtte være på jobb samtidig som arrangementet. Tilbakemeldingen fra bl.a. vernetjenesten er at dette bør vi gjøre mer.

I likhet med de fleste andre kommuner så opplever også Nord-Fron at det er blitt mer krevende å rekruttere. Vi ser dette både når vi på våren går ut med fellesutlysning av ledige stillinger innenfor oppvekstsektoren, når vi løpende trenger flere ansatte i helsesektoren og også innenfor administrasjon og ledelse. Størst har utfordringen også i 2023 vært innenfor legetjenesten. Kommunen ser at det ikke er noen lette svar på disse utfordringene, men er enig med de tillitsvalgte om at nøkkelen kan ligge i en tydeligere arbeidsgiverstrategi, som setter oss i stand til å jobbe mer planmessig og langsiktig med disse utfordringene.

Kommunen hadde et sykefravær samlet på 9,8 % i 2023. Arbeidsmiljøutvalget hadde fire møter 1. januar 2023 og har hatt tema knyttet til forebygging av sykefravær oppe på hvert møte. Vi har etablert en ordning med lokale arbeidsmiljøutvalg på hver arbeidsplass, men det er fortsatt litt varierende hvor godt dette fungerer. Vi opplever at flere ansatte står i stadig mer krevende arbeidssituasjoner. Derfor kjørte vi bl.a. kurs i risikovurdering av arbeidsmiljø og HMS i oktober 2023.

Innhold

Årsberetning	4
Kommunedirektør	12
Sektor administrasjon	13
Sektor oppvekst	18
Sektor helse	22
Klimaregnskap 2023	26
VEDLEGG: Økonomiske tabeller og nøkkeltall m.m.	28
Politisk organisering	34
Organisasjonskart	35

ANSVARLIG UTGIVER
Nord-Fron kommune

EKSTERN BISTAND
Design: Krible design as

Årsberetning

Innledning

I tråd med kommuneloven § 14-7 skal alle kommuner utarbeide årsberetning. Årsberetningen skal utarbeides av kommune- direktøren senest 31. mars, og årsregnskap og årsberetning skal vedtas av kommunestyret før 1. juli. Det er lagt opp til at årsberetning skal vedtas av kommunestyret på møte 6. juni 2024.

Økonomiske forhold

Balanserekneskaper

Tabellen viser sammensetning av balanse-regnskapet for 2022 og 2023 (tall i tusen):

Eiendeler	R-23	R-22
Anleggsmidler:	2 070 248	1 952 063
Omløpsmidler:	396 220	345 702
Sum:	2 466 468	2 297 765

Egenkapital og gjeld	R-23	R-22
Egenkapital:	977 894	874 634
Langsiktig gjeld:	1 375 956	1 324 004
Kortsiktig gjeld:	112 618	99 127
Sum:	2 466 468	2 297 765

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen (AK) er lik omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Endring i arbeidskapitalen er et mål på om likviditeten er bedret eller svekket.

I 2023 har omløpsmidler økt med 50,5 millioner kroner til 396 millioner kroner. I samme periode er kortsiktig gjeld økt med 13,5 millioner kroner, slik at AK er styrket med 37 millioner kroner. Arbeidskapitalen ble også styrket fra 2021 til 2022 (49,1 millioner kroner). Kommunen har tilfredsstillende likviditet med en arbeidskapital på **283,6 millioner kroner** per 31. desember 2023 (246,6 millioner kroner i 2022).

Arbeidskapitalen i 2023 utgjør 35,1 **prosent av driftsinntektene** (34,2 prosent i 2022 og 29,0 prosent i 2021).

Arbeidskapitalen sin driftsdel er definert som AK minus ubrukte lånemidler, investeringsfond og bundne driftsfond. Dette viser driftsmidler til frie formål. Per 31. desember 2023 er arbeidskapitalen sin driftsdel **196,9 millioner kroner** (138,8 millioner kroner i 2022). Det utgjør **24,3 prosent** av driftsinntektene (19,3 prosent i 2022).

Tabellen under viser utviklinga i driftsdelen av arbeidskapitalen:

Tall i tusen	R-2021	R-2022	R-2023
Arbeidskapital	197 439	246 574	283 602
› ubrukte lånemidler	-41 109	-60 955	-40 444
› investeringsfond	-12 758	-15 468	-15 603
› bundne driftsfond	-36 611	-31 381	-30 618
Arbeidskapitalens driftsdel (driftslikvider)	106 961	138 770	196 937

Dersom det bare korrigeres for ubrukte lånemidler utgjør arbeidskapitalen 30,1 % av driftsinntektene pr. 31.12.2022 (25,8 % pr. 31.12.2022).

Arbeidskapitalens driftsdel korrigeret for premieavviket:

Tall i tusen	R-2021	R-2022	R-2023
Arbeidskapital korrigeret for premieavvik	178 251	236 859	238 770
› ubrukte lånemidler	-41 109	-60 995	-40 444
› investeringsfond	-12 758	-15 468	-15 603
› bundne driftsfond	-36 611	-31 381	-30 618
Arbeidskapitalens driftsdel (driftslikvider) korrigeret for premieavvik	87 773	129 054	152 105

Premieavviket inngår i arbeidskapitalen.

Korrigeret for premieavviket er arbeidskapitalen i 2023 på 238,8 millioner kroner.

Tilsvarende tall for 2022 (arbeidskapital korrigeret for premieavvik) er 236,9 millioner kroner.

Korrigeret for premieavviket er arbeidskapitalens driftsdel i 2023 på 152,1 millioner kroner. Det er en økning fra 2022 på 23,1 millioner kroner. Det var også positiv utvikling fra 2021 til 2022 (økning på 41,3 millioner kroner).

Anleggsmidler

Pensjonsmidler økte fra 714 millioner kroner i 2022 til 778 millioner kroner i 2023.

Pensjonsmidler er de faktiske pensjonsmidlene til kommunen, andel av forsikringsfondet (reserven), tilleggsavsetninger, andel av kursreguleringsfondet og penger på premiefond (inkludert tilbakeført overskudd). Det blir også vist til note 11 til regnskapet.

I 2023 er det gjennomført ordinære avskrivninger for 35,9 millioner kroner. Som følge av at enkelte anleggsmidler har vært avskrevet for mye gjennom årene sett i forhold til levetid, er det foretatt korrigerende/ reversering av tidligere avskrivning av anleggsmidler med 3,7 millioner kroner. Det er aktivert verdier for 81,2 millioner kroner, og

solgt tomter samt inntekstført refusjon for tomteteknisk med 1,8 millioner kroner i 2023.

Faste eiendommer og anlegg er bokført med 1 124 millioner kroner per 31.12.23 (1 078 millioner kroner per 31.12.222).

Det er utbetalt 5 nye startlån på til sammen 7,1 millioner kroner i 2023.

Det er foretatt nedskrivning av to utlån på til sammen 758 000 kroner.

Nord-Fron kommune har anleggsmidler for **2 070 millioner kroner i 2023** (1 952 millioner kroner i 2022).

Gjeld

Pensjonsforpliktelse økte fra 720 millioner kroner i 2022 til 765 millioner kroner i 2023. Pensjonsforpliktelse er nåverdier av påløpt pensjonsforpliktelse for alle ansatte, aktive, oppsatte og pensjonister. Dette er utregnet etter egne økonomiske forutsetninger.

Kortsiktig gjeld er på 113 millioner kroner, noe som er en økning på 13,5 millioner kroner fra 2022 til 2023.

Samlet langsiktig gjeld er 1 376 millioner kroner, og det er 170,1 % prosent av driftsinntektene i 2023 (183,7 % i 2022).

Ekstern lånegjeld pr. 31. desember 2023 er 611,1 millioner kroner, og det er en økning på 7,2 millioner kroner siste året.

Det er beregnet at 112,7 millioner kroner av lånegjelda (18,4 %) per 31.12.23 er knyttet til selvkostprosjekt (beregnet til 99,2 millioner kroner per 31.12.22).

Kommunestyret gjorde i KS-sak 119/22 vedtak om låneopptak på inntil 46,105 millioner kroner til investeringer i 2023. Dette inkluderte 13,59 millioner kroner av resterende låneopptak fra 2022.

Finansieringsbehovet ble endret som følge av nedregulering av flere investeringsprosjekt, og det ble gjort låneopptak til investeringer på 35 millioner kroner i 2023. Prosjekt som ble nedregulert i 2023 vil i hovedsak bli oppregulert i 2024, og resterende låneopptak fra 2023 vil bli innlemmet som del av låneopptak i 2024.

Kommunestyret vedtok i KS-sak 66/22 slike måltall for lånegjelda i 2023:

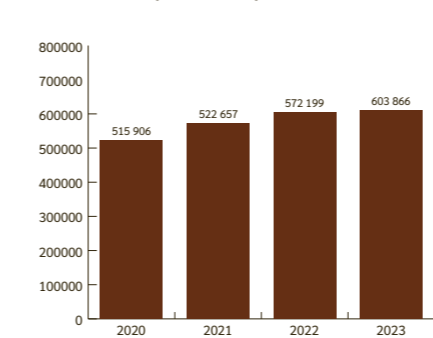
- › Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter: 85 %.
- › Lånegjeld korrigeret for selvkost i prosent av brutto driftsinntekter: 75 %.

Lånegjeld i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling de siste årene:

Tall i tusen	R-2021	R-2022	R-2023
Ekstern lånegjeld	84,1 %	83,8 %	75,5 %
Vedtatt måltall	85,0 %	85,0 %	85,0 %
Korrigeret for selvkost	72,3 %	70,0 %	61,6 %
Vedtatt måltall	75,0 %	75,0 %	75,0 %

Som det fremgår av tabellen var ekstern lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter 75,5 % i 2023, og det vedtatte måltallet ble nådd både for samlet lånegjeld og for lånegjeld korrigeret for selvkost.

Samlet ekstern lånegjeld viser slik utvikling de siste årene (tall i 1000):

Det er lagt opp til at lånegjelda øker i økonomiplanperioden (år 2024–2027) til 657 millioner kroner i 2025. For flere større investeringsprosjekter er det kun planleggingskostnaden som er lagt inn i økonomiplanen, og ved iverksettelse vil dermed lånegjelden kunne forventes å øke.

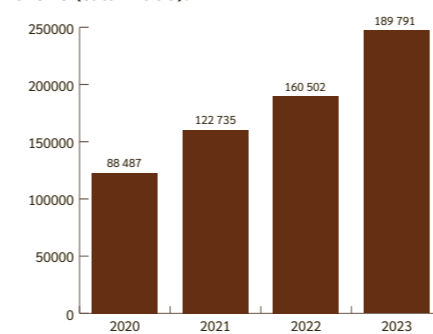
Egenkapital

Samlet er egenkapitalen 977,9 millioner kroner per 31.12.23, og det er en økning på 103,3 millioner kroner fra 2022.

Det blir vist til note 2 for detaljer rundt endringer i kapitalkontoen. Kapitalkontoen økte med 45,7 millioner kroner fra 2022 til 2023.

Med bakgrunn i budsjett, fullmakter, vedtak gjennom året og avsetninger ved avslutning av regnskapet er totale verdier av fond økt med 57,5 millioner kroner til 247,3 millioner kroner ved utgangen av 2023 (189,8 millioner kroner i 2022).

Fondsreservene viser slik utvikling de siste årene (tall i 1000):

Dette er sumtall for alle typer fond.

Bundne driftsfond

Av den totale fondsbeholdninga er 30,6 millioner kroner bundet opp til ulike driftsformål. Fond på over 1 million kroner er listet opp under:

- › 1,6 millioner kroner gjelder selvkostfond vann.
- › 8,2 millioner kroner er knyttet til bundet driftsfond for Interkommunalt politisk råd for for Midt-Gudbrandsdal (tidligere Regionrådet). I tillegg har regionrådet 2,4 millioner kroner på eget fond knyttet til bredbåndprosjektet i Midt-Gudbrandsdalen.
- › 8,5 millioner kroner gjelder kraftfond konsesjonsavgift.
- › 1,6 millioner kroner er knyttet til mottatt til Sundheim. Sundheim har i tillegg 0,7 millioner kroner på fond knytt til mottatte gavemidler.
- › 1,7 millioner kroner gjelder konsesjonsvilkår Vinstravassdraget.
- › 1,1 million kroner gjenstår av mottatte skjønnsmidler knyttet til flom i 2013.

Disposisjonsfond

Dette er fondsmidler som kan benyttes fritt, både til drift og investeringer, og saldo ved utgangen av året er 201,1 millioner kroner (142,9 millioner kroner per 31. desember 2022). Kommunestyret vedtok i KS-sak 66/22 slike **måltall** for disposisjonsfondet i 2023:

- › Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter: 8 %.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter viser følgende utvikling de siste årene:

	R-2021	R-2022	R-2023
Nord-Fron	16,3 %	19,8 %	24,9 %
Vedtatte måltall	8,0 %	8,0 %	8,0 %

Disposisjonsfondet økte med 58,2 millioner kroner fra 2022 til 2023, og er godt innenfor måltallet på 8 %. Avsetning for premieavvik inngår i disposisjonsfondet. Årets premieavvik er inntekstført i 2023 med 44,8 millioner kroner, og avsatt til disposisjonsfond. Tilsvarende skal premieavviket utgiftsføres i 2024, med bruk av disposisjonsfond. Driftsregnskapet for 2023 viste et mindreforbruk på 6,9 millioner kroner.

Investeringsregnskapet ble avsluttet med mindreforbruk, og som følge av det ble det gjennomført strykninger som også omhandlet overføring fra drift til investering med 7,8 millioner kroner.

I tillegg er det, i tråd med Kommuneloven

og kap. 4 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv., gjennomført strykninger av bruk av disposisjonsfond slik:

- › Ansvar 806, fjorårets premieavvik KLP, 9,85 millioner kroner
- › Ansvar 810, bruk fond jf. budsjett: 2,45 millioner kroner.
- › Ansvar 810, egenkapitaltilskudd KLP jf. budsjett: 1,55 millioner kroner.
- › Ansvar 810, budsjettert bruk flyktningefond: 0,88 millioner kroner.

I tråd med økonomireglementet punkt 4.4.1, 4.6.1 og 6.1.1 har kommunedirektøren fullmakt til avsetning og bruk av disposisjonsfond gjennom vedtak i egne politiske saker. I 2023 er det gjort avsetning til fond slik:

- › Næringsfond, jf. 4.4.1: 0,131 millioner kroner
- › Landbruksfond, jf. 4.6.1: 0,03 millioner kroner
- › Flomsikringsanlegg, jf. KS-sak 122/20: 0,219 millioner kroner
- › Bredbånd, jf. KS-sak 90/22: 1,0 million kroner.
- › Boligtilskudd, jf. KS-sak 90/22: 0,315 millioner kroner
- › Alkohol- og tobakkavgiftsfond, jf. KS-sak 43/01: 0,171 millioner kroner.
- › Pensjonsfond (premieavvik), jf. KS-sak 18/03: 44,965 millioner kroner.

I tillegg til er det ført avsetning til disposisjonsfond i tråd med vedtak gjennom egne politiske saker i 2023 og jf. budsjett slik:

- › Flyktningfond, jf. budsjett: 3,0 millioner kroner
- › Renter, jf. budsjett: 0,2 millioner kroner.
- › Skatt og ramme, jf. KS-sak 63/23, 120/23, 146/23 og budsjett: 53,46 millioner kroner.
- › Næringsfond jf. budsjett: 0,5 millioner kroner.
- › Landbruksfond jf. budsjett: 0,4 millioner kroner.

Det er i tillegg opprettet egne disposisjonsfond med 3,0 millioner kroner for klima og miljøfond, jf. KS-sak 60/23, og leie til eie med 6,0 millioner kroner, jf KS-sak 43/23.

Kommunestyret vedtok i KS-sak 66/23 slike handlingsregler:

I planperioden skal utbytte fra kraftselskap brukes som egenkapital til bærekraftige investeringer.

I planperioden er målet at 10 % av eiendomsskatt fra kraftverk og 5 % fra netto salgsinntekt konsesjonskraft skal avsettes til investeringsfond for bruk som egenkapital ved framtidige investeringer.

Som følge av handlingsreglene, og i tråd med budsjett, er det gjort slike avsetninger til egne fond:

- › Konsesjonskraft: 2,044 millioner kroner
- › Utbytte og eiendomsskatt kraftverk: 6,314 millioner kroner.

I tråd med **økonomireglementet, vedtak gjennom egne politiske saker** i 2023 og jf. budsjett er det ført bruk av disposisjonsfond slik før strykninger:

	Tall i tusen
KS 146/23 Ekstremværet Hans	15 268
KS 146/23 Omtaksersingsprosjekt og øk. regl. 6.1.1. (KS 90/22)	2 392
KS 152/23 Tilskudd Peer Gynt ekstremvær	243
FS 91/23 NRK Sykkelsommer	45
FS 83/23 Lager Furusjøen	80
FS 225/23 Remerking Furusjøen	70
KS 62/23, FS 179/23, 136/23, 84/23 Tilskudd klima og miljøfond	1 212
KS 42/23 Kjøp bolig leie til eie	3 230
FS 7/23 Isbane	80
FS 52/23 Løypemaskin	375
FS 177/23 Tilskudd Røde Kors	90
FS 10/23 Tilskudd Røde Kors-hytte	200
FS 11/23 Tilskudd WC Kvittfjell	40
FS 65/23 Vinstra markedsforening	135
FS 163/23 Seterveg Kvikne	300
FS 28/23 Tilskudd beitelag	30
FS 128/23 Biogassanlegg	161
KS 146/23 Tilskudd boligbygging	1 000
KS 160/23 Subsidiert selvkost, avløp	3 000
FS 87/23 Kvam IL sykkelbane/hoppliner	200
FS 228/23 Gudbrandsdal flyklubb	200
KS 66/23 Skåbu bygdahus	650
FS 90/23 Byfest	405
KS 146/23 Tilskudd MGB	188
KS 23/23 Tilleggsbevilgning legekontor	400
KS 120/23 Tilleggsbevilgning Helse og mestring	3 000
KS 88/23 Innkjøp mat Sundheim	2 481
FS 30/23, 66/23, 67/23, 190/23, 159/23 181/23 Alkoholavgiftsfond	207
KS 120/23 Pensjonspremie	13 000
Bærekraftige investeringer, bruk jf. budsjett	1 960
KS 86/23 Kvam skole (investering)	295
FS 141/23 Kvam trivselsbad	156
KS 26/22 Kjølecelle	280
Rondablikk jf. budsjett	500
Flyktningsfond jf. budsjett	2 102
Bruk jf. budsjettet saldering	2 445
Egenkapitaltilskudd KLP jf. budsjett	1 550
Bruk jf. regl. 6.1.2 (avsatt overskudd på tjenesteområdene)	1 013
Premieavvik jf. øk.regl. 6.1.1	9 848
Næringsfond jf. øk.regl. 4.4.1	604
Landbruksfond jf. øk.regl. 4.6.1	364

I forbindelse med avslutning av regnskapet ble det, i tråd med regelverket, gjennomført strykninger av bruk av disposisjonsfond slik:

- › Premieavvik: 9,85 millioner kroner.
- › Egenkapitaltilskudd KLP: 1,55 millioner kroner.
- › Budsjettetert bruk: 2,45 millioner kroner.
- › Flyktningsfond: 0,88 millioner kroner.

Investeringsfond

Det er balanseført **3,5 millioner kroner** knyttet til fond for ekstra avdrag på etableringslån/startlån. Dette er bundne midler. Fondet økte med 0,4 millioner kroner fra 2022 til 2023 som følge av mottatt avdrag startlån.

Det er per 31. desember 2023 balanseført til sammen **12,1 millioner kroner** på ubundne investeringsfond. Det er i tråd med *økonomireglement punkt 6.1.4* satt av 1,8 millioner kroner knyttet til salg av tomter/refusjoner. I tillegg er det avsatt 0,05 millioner kroner i renter. Det er i tråd med budsjett og økonomireglement 6.1.4 ført bruk av fondet med 2,5 millioner kroner før strykning til IKT-investeringer.

Det ble gjennomført strykninger ved avslutning av regnskapet, og som følge av dette ble bruk av investeringsfond redusert med 0,4 millioner kroner.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser hvilke driftsutgifter og inntekter kommunen har i de ulike tjenesteområdene (TO). I tillegg viser driftsregnskapet kommunen sine skatteinntekter, renteinntekter/utgifter, avdrag på lån og bruk/avsetning av fond.

Driftsutgifter på tjenesteområdene Utgift, inntekt og netto utgift (inkl. bruk/avsetning av fond) på tjenesteområdene i 2023:

Tall i 1000	R-2023	Reg.bud	Avvik	Avvik i %
Utgifter	765 988	671 179	-94 809	-14,1 %
Inntekter	-258 107	-175 764	82 343	-46,8 %
Netto utgift	507 881	495 415	-12 466	-2,5 %

Det er et samlet merforbruk på 12,5 millioner kroner for tjenestområdene (TO) i 2023, noe som er 2,5 prosent mer enn budsjetterte netto utgifter. Det meste av avviket (-10,3 millioner kroner) er knyttet til sektor helse. Resultat ved de enkelte TO framgår av bevilgningsskjema drift B-del. Forklaringer på vesentlige avvik framgår lengre bak i årsberetningen («Vesentlige budsjettavvik»).

Lønnsutgifter

Lønnsutgifter på TO står i 2023 for 57,1 prosent (59,1 prosent i 2022) av brutto driftsutgifter i TO. Avgrening av pensjonspremien og premiefond blir ført på eget ansvar 806. Dersom vi tar med den delen av premien blir prosentandelen 57,6 prosent. Tilsvarende prosent i 2022 var 58,6 prosent.

Lønnsutgifter på TO korrigeret for refusjon sykefravær / fødselpermisjon er på 417 millioner kroner, og det er 12,3 millioner kroner mer enn budsjettetert.

Netto lønnsutgift er ikke korrigeret for tilskudd, refusjon fra staten/andre kommuner og lignende.

Oversikt lønns-avvik regnskap og regulert budsjett ført på TO:

Type	Millioner kroner
Lønn (fast og variabel)	-29,0 (mer kostnad enn regulert budsjett)
Refusjon NAV	+19,9 (mer inntekt enn regulert budsjett)
Pensjon*	-1,8 (mer kostnad enn regulert budsjett)
Arbeids giveravgift*	-1,4 (mer kostnad enn regulert budsjett)
Sum netto løn VO	-12,3 (mer kostnad enn regulert budsjett)

*inkluderer ikke del av pensjonspremien inkl. premiefond ført på ansvar 806.

Pensjon og premieavvik

Fra 2014 er tilbakeført overskudd/overføring fra premiefond fra KLP knyttet til pensjon ført utenom TO, på ansvar 806 premieavvik pensjon/pensjonsfond. Det er gjort unntak fra dette for interkommunale ordninger der Nord-Fron er vertskap.

I 2023 var overføring fra premiefondet 8,7 millioner kroner inkludert arbeids-giveravgift, og det er som budsjett.

Pensjonspremie ført på ansvar 806 utgjør 12,4 millioner kroner, og det er 2,9 millioner kroner mindre enn budsjett.

Kommunene fikk i 2022 tilbakeført ekstraordinære beløp til premiefondet som følge av frigjorte premiereserver. Hovedårsak til dette var endring i reglene for offentlig tenestepensjon. For Nord-Fron utgjorde tilbakeføringen 31,4 millioner kroner. Midlene kan kun benyttes til å betale pensjonspremie. Kommunestyret vedtok i KS-sak 63/21 at tilbakeførte premiereserver skal benyttes til å betale pensjonspremie over en periode på sju år, der første år var 2021. Som følge av vedtaket er det brukt 4,5 millioner kroner av de tilførte midlene for å betale premie i 2023. Dette inngår i den samlede summen knyttet til overføring fra premiefondet i 2023.

Samlet er det etter avsluttet regnskap en merkostnad på 7,2 millioner kroner knyttet til ansvar 806 pensjon, og dette henger sammen med strykning av bruk av fond knyttet til premieavvik (se også kommentar under avsnitt om disposisjonsfond).

Det regnes ut et premieavvik, som er differansen mellom utregnet pensjonskostnad og premie-innbetaling. Videre skal premie-avviket føres som utgift eller inntekt avhengig av denne beregningen.

I 2022 var det positivt premieavvik (innbetaling til KLP/SPK mer enn kostnad) på 9,7 millioner kroner. Dette ble inntektsført i 2022, og avsatt til fond tilsvarende. Premieavviket fra 2022 er utgiftsført i 2023, og dette ble i utgangspunktet finansiert med bruk av pensjonsfondet, men som følge av mindreforbruk i driftsregnskapet i 2023 ble det gjennomført strykning av bruken av fondet i forbindelse med avslutning av regnskapet.

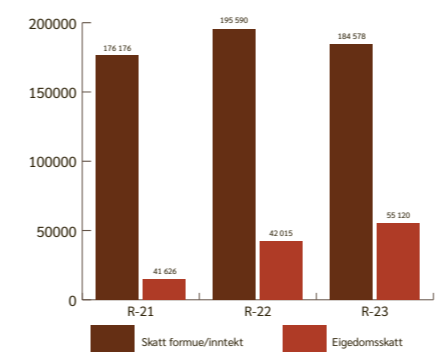
Positivt premieavvik for 2023 (innbetalt mer enn beregnet kostnad) er **44,8 millioner kroner**. Dette er inntektsført i 2023 og avsatt til fond. Premieavviket i 2023 skal utgiftsføres i 2024 med bruk av pensjonsfondet tilsvarende.

Pensjonsfondet er ved utgangen av 2023 på 99,2 millioner kroner (54,1 millioner kroner i 2022).

Premieavviket blir ikke ført på tjenesteområdene.

Skatteinntekter

Skatteinntektene viser slik utvikling de siste årene (tall i 1000):

Skatteinngangen (skatt på formue og inntekt) var i 2023 184,6 millioner kroner og det er en reduksjon sammenlignet med 2022. Skatteinngangen i 2023 var 4,3 millioner kroner mer enn budsjettet (180,3 millioner kroner). Naturressursskatten er 16,9 millioner kroner av skatteinngangen (17,8 millioner kroner i 2022).

Eiendomsskatten er 55,1 millioner kroner, og det er 0,8 millioner kroner mer enn budsjettetert.

Rammetilskudd

I 2023 fikk kommunen totalt 231,5 millioner kroner i statlig ordinært rammetilskudd inkl. netto inntektsutjevning og skjønnsmidler. Dette er 2,1 millioner kroner mer enn budsjettetert. Avvik fra budsjett er fordelt slik:

- › Rammetilskudd: 0,6 millioner kroner

- › Skjønnsmidler knyttet til ekstremværet «Hans»: 0,5 millioner kroner
- › Inntektsutjevning: 1,0 million kroner

Mottatte skjønnsmidler knyttet til ekstremværet «Hans» er avsatt til disposisjonsfond, jf. KS-sak 146/23.

Frie inntekter

Frie inntekter er sum av skatteinngang og rammetilskudd. Tabellen under viser at dette i 2023 utgjør 416,1 millioner kroner, og det er 6,4 millioner kroner mer enn budsjett:

Tall i 1000	R-2023	Reg.bud.	Avvik
Rammetilskudd	-212 350	-211 779	571
Ordinære skjønnsmidler	-800	-800	0
Skjønnsmidler ekstremvær	-500	0	500
Sum skjønnsmidler	-1 300	-800	500
Inntektsutjevning	-17 883	-16 873	1 010
Skatt	-184 578	-180 261	4 317
Sum skatt og inntektsutjevning	-202 461	-197 134	5 327
Sum frie inntekter	-416 111	-409 713	6 398

Kraftinntekter

Kommunen har hatt slike inntekter knytt til kraft i 2023:

Tall i 1000	R-22	R-23	B-23	Avvik
Konsesjonsavgift (avsatt til kraftfond)	-1 687	-1 718	-1 520	198
Eiendomsskatt fra kraftverk	-21 424	-33 496	-33 155	341
Konsesjonskraft (netto inntekt)	-49 674	-70 618	-70 000	618
Naturressursskatt*	-17 802	-16 845	-17 000	-155
Utbytte	-9 756	-22 557	-21 518	1 039
SUM	-100 343	-145 234	-143 193	2 041

*Inngår som ein del av samlede skatteinntekter, som blir samordnet.

Kommunedirektøren har fullmakt i økonomireglementet punkt 6.1.1 og KS-sak 114/14 til å gjøre avsetning til *bufferfond prissikring kraft* når det er merinntekt på konsesjonskraft. Det er ikke gjort slik avsetning i 2023.

Saldo på fondet ved utgangen av 2023 er 39,3 millioner kroner.

Kommunestyret vedtok i KS-sak 66/22 handlingsregler for avsetning av kraftinntekter.

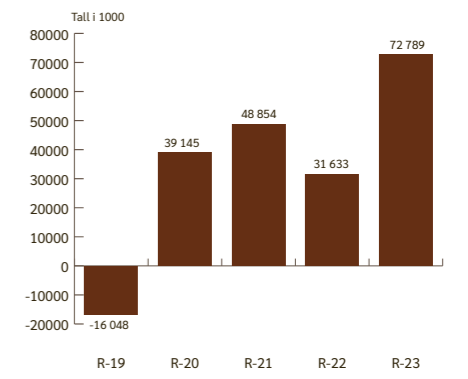
Som følge av handlingsreglene, og i tråd med budsjett, er det gjort slike avsetninger til egne disposisjonsfond:

- › Konsesjonskraft: 2,044 millioner kroner
- › Utbytte og eiendomsskatt kraftverk: 6,314 millioner kroner.

Økonomiske nøkkeltall i driftsregnskapet

Netto driftsresultat viser brutto driftsresultat korrigeret for netto utgifter til renter og avdrag. Et positivt netto driftsresultat gjør det mulig å dekke deler av investeringer med driftsmidler og/eller bygge opp egenkapital.

Netto driftsresultat viser slik utvikling de siste årene:

Netto driftsresultat for 2023 er 72,8 millioner kroner (9,0 prosent), opprinneleg budsjett var 3,5 millioner kroner (0,5 prosent), og regulert budsjett er 68,7 millioner kroner (9,3 prosent). Kommunestyret vedtok i KS-sak 66/22 slike måltall for netto driftsresultat i 2023:

- › Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter: 1,75 prosent.
- › Korrigeret netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (korrigeret for premieavvik og bruk/avsetning bundne fond): 1,00 prosent.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling de tre siste årene:

	R-2021	R-2022	R-2023
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekt	7,2 %	4,4 %	9,0 %
Vedtatt måltall	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Korrigeret netto driftsresultat	6,5 %	6,5 %	4,8 %
Vedtatt måltall	1,00 %	1,00 %	1,00 %

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er 9,0 prosent i 2023.

Korrigeret for premieavvik og bruk/avsetning til bundne fond er netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter 4,8 prosent. Begge resultatene er godt over de vedtatte måltallene.

Netto driftsresultat for 2023 er disponert slik (tall i 1000):

Avsetning til bundne fond	10 141
Bruk av bundne fond	-10 904
Avsetning til disposisjonsfond	122 249
Bruk av disposisjonsfond	-64 081
Overf. til inv.regnskap	15 384
Sum	72 789

Ved avslutning av regnskapet for 2023 viste driftsregnskapet et mindreforbruk på 6,9 millioner kroner. Det regnskapsmessige resultatet er null etter strykninger av bruk av fond og overføring til investering, jf. krav til avslutning av regnskapet i ny Kommunelov og kap. 4 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Som følge av at investeringsregnskapet ble avsluttet med mindreforbruk ble det

gjennomført stryking i drift som omhandler overføring fra drift til investering med 7,8 millioner kroner.

Hovedsammensetning driftsresultat før stryking av bruk fond:

- Netto på tjenesteområdene: -12,5 millioner kroner («svikt» i.f.t. budsjett).
- Pensjon ført på ansvar 806: +2,7 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Gevinst aksjefond: +3,8 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Konsesjonskraft: +0,6 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Integrerings- og persontilskudd: 1,5 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Utlån skogfond: -0,3 millioner kroner («svikt» i.f.t. budsjett).
- Renteinntekter/utgifter inkl. rentekompensasjon: +8,9 millioner kroner (bedre enn budsjett)*.
- Avdrag: +2,1 millioner kroner (bedre enn budsjett)*.
- Utbytte: +1,1 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Eiendomsskatt: +0,7 millioner kroner (bedre enn budsjett).
- Skatt: +4,3 millioner kroner (bedre enn budsjett)
- Rammetilskudd inkl. inntekstutjevning og skjønnsmidler: + 2,1 millioner kroner (bedre enn budsjett).

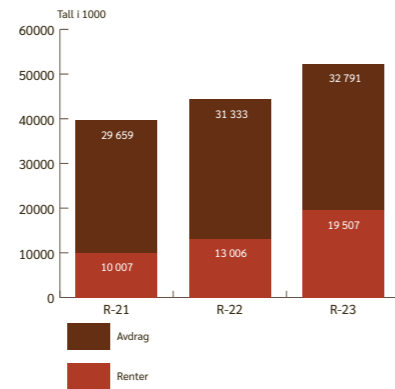
*Inkluderer ikke renter og avdrag ført på ansvar 444 selvkost, da dette inngår i netto på tjenesteområdene. Renter og avdrag på ansvar 444 er 1,0 millioner kroner høyere enn budsjett («svikt» i.f.t. budsjett).

Oversikt over strykninger av bruk av disposisjonsfond, som ble gjennomført som følge av mindreforbruket:

- Ansv. 806, bruk fond knyttet til premieavvik: 9,9 millioner kroner.
- Ansv. 810, bruk disp.fond jf. budsjett: 2,5 millioner kroner.
- Ansv. 810, bruk fond egenkapitaltilskudd KLP: 1,6 millioner kroner.
- Ansv. 810, bruk flyktningfond jf. budsjett: 0,9 millioner kroner.

I tillegg kommer nevnte stryking av overføring fra drift til investering på 7,8 millioner kroner knyttet til avslutning av investeringsregnskapet.

Brutto utgifter til renter og avdrag viser slik utvikling de siste årene (tall i 1000):

I 2023 har det vært utgifter på 52,3 millioner kroner til renter og avdrag (1,0 millioner kroner av dette gjelder avdrag på startlån ført i investeringsrekneskapen). Dette er 1,1 million kroner mindre enn budsjett.

Brutto utgifter til renter og avdrag i prosent av driftsinntektene viser slik utvikling de tre siste årene:

	R-2021	R-2022	R-2023
Nord-Fron	5,8 %	6,2 %	6,5 %

Kommunen har i 2023 hatt brutto renteinntekter på 10,9 millioner kroner, noe som er 8,7 millioner kroner mer enn budsjett.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser på utgiftsiden hva kommunen har benyttet til investeringer, utlån, aksjer og avsetninger. Inntektssiden omfatter finansiering av alle investeringsutgiftene; lån, fond, overføring fra driftsregnskapet og refusjon/tilskudd.

Tabellen viser brutto investeringsutgifter for de tre rammeområdene/sektorene i 2023:

Tall i 1000	R-2023	Reg.buds.	%-vis forbruk
Sektor administrasjon	81 267	89 036	91,3 %
Sektor oppvekst	1 564	3 730	41,9%
Sektor helse	4 396	7 400	59,4 %
Sum	87 227	100 166	87,1 %

Det er gjennomført investeringer for 87,2 millioner kroner, som utgjør 87,1 prosent av regulert budsjett. Investeringsbudsjettet ble regulert ned med til sammen 37,1 millioner kroner i KS-sak 147/23. Disse prosjektene skal som hovedregel re-budsetteres i 2024, sammen med andre pågående prosjekt videreført fra 2023. Finansiering ved re-budsetting går ikke ut over tidligere vedtatt budsjett og budsjettendringer.

Den prosentvise finansieringen av investeringene i 2021, 2022 og 2023 var slik:

	2021	2022	2023
Lånefinansiering	72,8 %	49,4 %	61,2%
Egenkapitalfinansiering	10,7 %	2,9 %	16,3%
Refusjon/tilskudd	16,5 %	47,7 %	22,5%
Sum	100 %	100 %	100 %

Kommunen har tidligere år (2017 og 2016) inngått to avtaler som innebærer justeringsrett, d.v.s. at momskompensasjonen knyttet til investeringskostnadene blir fordelt over 10 år. Den ene avtalen ble inngått med Nordbohus i 2017, og gjelder Barrustmoen boligområde. Samlet momskompensasjon på prosjektet var 648 665 kroner, og 1/10 av dette (64 866 kroner) blir inntektsført i 10 år f.o.m. 2017.

Den andre avtalen ble inngått med Vestsida fotballklubb i 2016 og gjelder overtakelse av gang- og sykkelveg til ny fotballbane. Samlet momskompensasjon var 1 million kroner, og 1/10 (100 000 kroner) blir inntektsført i 10 år f.o.m. 2016.

Budsjettpremisser

I tråd med ny Kommunelov § 14-7 punkt b) skal årsberetningen redegjøre for vesentlige avvik fra budsjettpremisser. Budsjettpremiss er tekstvedtak i forbindelse med budsjettvedtaket, jf. KS-sak 119/22, punkt 3.

Premiss	Status/oppfølging
Klimabudsjett	
Ber om at det i løpet av 1. halvår 2023, blir gjennomført en brukerundersøkelse som omfatter alle tjenester innen sektor Helse, dette i forbindelse med utarbeiding av Helse og Sosialplan.	Undersøkelsen er gjennomført og ligger som grunnlag for utarbeidelse av sektorplanen.
Sikre rekruttering inn i helse og omsorgsfaget – det settes av tilstrekkelige midler og jobbes med en strategi til rekrutteringsarbeid for fremtidige behov for fagpersonell. Videreutdanning, stipendier og andre stimuleringsformer blir viktig for å sikre fremtidig arbeidskraft.	Det etableres en regional veilederkoordinator finansiert av Statsforvalteren fra høsten 2024. I tillegg etableres det et samarbeid mellom personal og sektoren for å systematisere arbeidet, samt at rekruttering inngår i arbeidet med ny arbeidsgiverstrategi.
Nord Fron kommune må gi lærlingegaranti innen helse og oppvekstfag for å imøtekomme fremtidige behov for personell innen helsesektoren.	Lærlinggaranti vil sees på som del av arbeidet med å systematisere rekrutteringsarbeidet og utarbeidelse av ny arbeidsgiverstrategi vil dette bli sett på.
Velferdsteknologi må settes på dagsorden. Dette kan være et av bidragene til å dekke den enkelte brukers utfordringer gjennom alle livets faser, spesielt på hjemmebane.	Dette er en del av sektorplanen. Det er satt av midler til tiltak innen velferdsteknologi i budsjett- og økonomiplanen 2024-2027, og det vil bli fulgt opp videre i fremtidige planer.
Folkehelsearbeid skal bidra til god folkehelse og forebygge sykdom. Økt innsats på forebygging og holdningskappende arbeid vil bli enda viktigere pga demografutviklingen. Muligheten til sosial omgang med andre er et viktig bidrag i folkehelsearbeid. Med støtte til skys ved lavterskeltilbud i kommunen må retningslinjer for støtte utarbeides i løpet av første kvartal 2023, med virkning fra 1.1.2023.	Folkehelseprofilen er under revidering, og tema blir også en viktig del av kommuneplanens samfunnsdel.
Øke innsatsen mot uheld, særlig innen psykisk helse, rus, og utenforskap. Det forventes at punktene 1-5 blir ivare tatt i Helse- og omsorgsplan.	Dette er innarbeidet i sektorplanen.
Viktig å opprettholde videre arbeid med Vinstra 2046.	Det ble arbeidet med ny samarbeidsavtale i 2023, og denne er vedtatt i kommunestyret i 2024, sak 4/24.
Forskjøning av by og tettsteder er viktig for trivsel og omdømme for NFK. Generell forskjøning og vedlikehold i våre tettsteder må få større fokus.	Det er avsatt midler til forskjøning. I 2023 gjennomførte kommunen noen tiltak selv bl.a. i forbindelse med Vinstra Park og Kåja. I tillegg ble det gitt tilskudd til ulike lag- og foreninger i Skåbu, Kvam og Vinstra som ønsker å bidra til forskjøning.
Utarbeidelse av Sentrumsplaner for Skåbu og Kvam må ha fokus i revidering kommuneplan.	Arbeidet med kommuneplan ble ikke startet i 2023. Sentrumsplaner for Skåbu og Kvam vil bli vurdert som del av dette arbeidet.
Det viktig med sosiale møteplasser der alle har mulighet til å delta og bygge stolthet og identitet for kommunen vår. Ved at NFK arr. 10 års jubileum i 2023 for Vinstra BY, i Vinstra Park, skal kommunen bidra til et sosialt arr. Arr skal være GRATIS å delta på.	Byfesten Vinstra 2023 ble gjennomført i forbindelse med åpningen av Vinstra park. Det er lagt opp til et program for Vinstra park gjennom sommerhalvåret 2024, i regi av både kommune og kommersielle/lag og organisasjoner. For å inkludere alle og bidra ytterligere til at parken blir en møteplass er alle arrangement gratis.

Etisk standard

Kommunens etiske retningslinjer ble vedtatt i kommunestyret 3.11.2020, KS-sak 99/20. Alle nyansatte får retningslinjene tilsendt ved oppstart. Retningslinjene var topa på ledersamling med alle ledere og i forbindelse med folkevalgtoppplæringen høsten 2023. Alle ledere er oppfordret til å bruke etiske retningslinjer og skape etisk refleksjon i forbindelse med personalmøter. Kommunens innkjøpsstrategi har et eget punkt som omhandler etisk handel, jf. KS-sak 25/17.

Oppfølging av arbeidsgivers aktivitetsplikt etter Likestillings- og diskrimineringsloven

Alle arbeidsgiverne skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering, jf. Likestillings- og diskrimineringsloven §24. Dette gjelder også i Nord-Fron kommune. Målet er at vi skal evne å ivareta likestilling i alle deler av vår organisasjon.

Når det gjelder fordeling kvinner/menn er status pr. 31. desember 2023 slik:

- 1 av 2 sektorledere er kvinner.
- 10 av 16 tjenesteledere er kvinner.
- Av 528 fast ansatte er 437 kvinner og 91 menn, dvs. 83 prosent kvinnelige ansatte.
- Gjennomsnittlig årslønn for kvinner er kr. 553.000 og for menn kr. 625.000.
- Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner er 84 % både for menn og kvinner.

I tabelloversikt som ligger ved årsrapporten er det flere tabeller som viser flere detaljer rundt bl.a. aldersfordeling, stillingsprosent, stillingstype og snitt.

Kommunen har rutine for varsling av kritikkverdige forhold og rutine for håndtering av vold og trusler mot ansatte. Disse retningslinjene ble gått igjennom for ledere og verneombud, i samarbeid med bedriftshelsetjenesten høsten 2023.

Ved utlysning av ledige stillinger blir det oppfordret til at alle kan søke, uavhengig av kjønn, etnisitet, m.m. Det er egne rutiner for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Intern kontroll

Kommunen bruker fagsystemet QualityManager (QM+) for lovpålagt oppfølging av internkontroll og HMS, herunder registrering av forbedringsforslag og avvik, og oppfølging av disse. Alle ansatte har egen innlogging og kan registrere meldinger om avvik. Alle ledere plikter å følge opp registrerte forbedringsforslag og avvik.

I 2023 ble det registrert og fulgt opp:

- 72 avvik knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS).
- 28 avvik knyttet til varsling av kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.
- 123 registrerte uheldige hendelser i Sektor Helse (omsorg).
- 7 registrerte uheldige hendelser i Sektor Oppvekst (barnehage).

Hvert tjenesteområde gjennomfører vernerunder annenhvert år, i henhold til retningslinje som Arbeidsmiljøutvalget (AMU) har vedtatt. Alle ansatte får tilsendt et spørreskjema knytte til fysisk, psykososialt- og organisatorisk arbeidsmiljø. Resultat etter vernerunde følges videre opp gjennom AMU.

Andre forhold

Økonomireglement og finansforvaltning

Kommunestyret vedtok i KS-sak 37/20 5.5.2020 nytt økonomireglement for Nord-Fron kommune, med økt krav til budsjettstyring og oppfølging. Kommunen har eget finansreglement som beskriver fullmakter, rutiner m.m. for finansforvaltningen. Revidert Finansreglementet ble sist vedtatt i kommunestyret i 19.6.2018, KS-sak 60/18. Det blir utarbeidet årsrapport for finansforvaltningen i 2023, og denne blir lagt fram for kommunestyret som del av regnskapet for 2023.

Tap på fordringer

Det er ikke gjennomført avsetning til tap på fordringer i 2023.

Saldo på tidligere års avsatte midler for formålet (kortsiktig gjeld) er 0,44 mill. kr. Det er ført tap på 0,177 millioner kroner mot balansekontoen i 2023..

Tilskudd til ressurskrevende tjenester

Det er inntektsført krav om tilskudd på omtrent 16,1 millioner kroner til ressurskrevende tjenester i 2023. Refusjonen er inntektsført under tjenesteområdet Institusjon og tilrettelagte tjenester (ansvar 620–630).

Det er ført en korrigering av krav for 2022 på 0,4 millioner kroner (mottatt mindre refusjon enn inntektsført krav i 2022).

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager i 2023 er 11,7 millioner kroner. I tillegg kommer refusjon for søskenmoderasjon, gratis kjernetid, spesialpedagogiske tiltak m.m., slik at samlet utbetaling til ikke-kommunale barnehager er 12,1 millioner kroner i 2022.

Ekstremværet «Hans»

Påløpte merkostnader knyttet til ekstremværet «Hans» er fortløpende ført på eget prosjektnummer for oppfølging av kostnader og rapportering til Statsforvalter. I påvente av

tilbakemelding fra Kommunal- og distriktsdepartementet om skjønnsmidler er påløpte kostnader, samt mottatte skjønnsmidler fra Statsforvalter på 0,5 millioner kroner, avstemt mot disposisjonsfond i tråd med vedtak i KS-sak 146/23. Totalt var det ført kostnader på 10,5 millioner kroner i drift og 4,8 millioner kroner i investering pr. 31.12.23.

Usikre forpliktelser og hendelser

Det blir vist til note 24 i regnskapet.

I forbindelse med utbygging av Vinstra Motorsportarena er det gitt kommunal garanti for utbetaling av spillemidler til Midt-Gudbrandsdal Motorsportklubb på inntil 15,3 mill. kr i 20 år jf. KS-sak 54/17 og 103/17. Garantien inntreffer når spillemidler blir utbetalt. Det er så langt utbetalt 11 614 millioner kroner i spillemidler. Det ble ikke utbetalt spillemidler i 2023. Ved årsslutt i 2023 forfalt ca. 20,3 millioner som klubben hadde i annen gjeld, noe de ikke har klart å innfri. Det må forventes at departementet vil kreve spillemidlene tilbakebetalt i 2024, hvis det ikke kommer til enighet med kreditor om videre drift innenfor regelverket.

Register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse – ROBEK

Nord-Fron kommune er ikke ROBEK- kommune.

Vesentlige budsjettavvik

Vesentlige budsjettavvik er kommentert med utgangspunkt i bevilgningskjema drift A- og B del, samt bevilgningskjema investering.

Når det gjelder drift B-del er samlet avvik for området ***større enn 3 %, under forutsetning av at det er minimum 0,3 millioner kroner, kommentert.*** For å gi mest mulig informasjon om avvik er disse kommentert på tjenesteområdenivå, selv om budsjettet er vedtatt på sektornivå.

Alle tall i oversiktene under er i hele tusen.

Bevilgningskjema drift A-del:

Linje	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
Sum generelle driftsinntekter	-473 670	-466 168	7 502
Merinntekt på 7,5 mill. kr. skyldes i hovedsak følgende:			
› 0,6 mill. kr. i merinntekt knyttet til rammetilskudd.			
› 0,5 mill. kr. i merinntekt knyttet til skjønnsmidler etter ekstremværet Hans.			
› 1,0 mill. kr. i merinntekt knyttet til inntektsutjevning.			
› 4,3 mill. kr. i merinntekt knyttet til skatteinngang inkl. naturressursskatt.			
› 0,8 mill. kr. i merinntekt knyttet til eiendomsskatt.			
› 0,2 mill. kr. i merinntekt knyttet til konsesjonsavgift (avsatt til fond).			
Sum netto driftsutgifter	428 965	407 951	-21 014
Avskrivninger er 1,9 mill. kr. høyere enn budsjett (merutgift her).			
Avskrivninger påvirker ikke driftsresultatet (se egen post for motpost avskrivninger i Bevilgningskjemaet).			
Differansen mellom regnskap og budsjett ellers har sammenheng med B-del av bevilgningskjema, og netto avsetning til fond.			
Netto finansutgifter	4 100	19 870	15 770
Netto mindre utgifter enn budsjettert på 15,8 mill. kr. er i hovedsak knyttet til følgende:			
› 8,7 mill. kr. i merinntekt knyttet til renter.			
› 3,8 mill. kr. i merinntekt knyttet til aksjefond.			
› 1,1 mill. kr. i merinntekt knyttet til utbytte.			
› 2,1 mill. kr. mindre i utgift enn budsjettert knyttet til avdrag på lån.			
<i>Rente- og avdragskostnader knyttet til selvkostlån er ført på ansvar 444, jfr. B-del av bevilgningskjema, og inngår dermed ikke her.</i>			
Disponering av netto driftsresultat	72 789	68 673	-4 116
Det er netto satt av og overført til investering 4,1 mill. kr. mer enn budsjettert.			
› Overføring fra drift til investering er 4,8 mill. kr. høyere enn budsjettert. Dette henger sammen med at det var budsjettert med bruk av ubundet fond investering, avsatt i drift. I henhold til regelverket må dette overføres fra drift til investering. Dette er derfor ført rett i regnskapet, men ikke rettet opp i budsjettet.			
› For bundne fond er det netto avsatt 4,2 mill.kr. mer enn budsjett og brukt . Dette henger sammen med bruk og avsetning til øremerka formål.			
› For disposisjonsfond er det netto brukt 4,8 mill. kr. mer enn budsjett. Dette er knyttet til stryking av bruk av fond som følge av mindreforbruk ved avslutning av regnskapen, samt brukt og avsetning til fond som følge av fullmakter gitt til kommunedirektør gjennom egne politiske saker eller i økonomireglementet.			

Bevilgnings skjema drift B-del:

Område/ansvar	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
Kommunedirekter (115)	2 621	2 037	-584
Det er merforbruk på 0,6 mill. kr. (-28,7 %). Dette er i hovedsak relatert til beredskapsarbeid, og noe høyere lønnskostnader enn budsjett som følge av lønnsoppgjør.			
Personal og organisasjon (420–422)	25 300	23 038	-2 262
Det er merforbruk på 2,3 mill. kr. (-9,8 %) og årsaken er merforbruk til ulike ikt-lisenser samt noe mer netto kostnader enn budsjett til lærlinger.			
Økonomi og innkjøp (430)	11 124	13 764	2 640
Det er mindreforbruk på 2,6 mill. kr. (19,2 %). Det har vært vakanse tilsvarende ett årsverk hele året. I tillegg er det vesentlig mindreforbuk innen tiltak- og næringsarbeid.			
Selvkost (444)	298	-1 352	-1 650
Merforbruk på 1,7 mill.kr. (-122,0 %) skyldes i hovedsak følgende: <ul style="list-style-type: none"> › Økt overføring Frya RA › Kostnader til arbeid med innlekking › Fortsatt drift av Vinstra RA.			
Skåbu oppvekst (550)	8 881	9 716	838
Det er mindreforbruk på 0,8 mill. kr. (8,6 %) og dette skyldes i hovedsak at det har vært noe lavere bemanning enn budsjett innen skoledelen.			
Vinstra ungdomsskole (560)	25 332	26 611	1 279
Mindreforbruk på 1,3 mill. kr. (4,8 %) er knyttet til voksenopplæring for flyktninger, som organisatorisk er en del av Vinstra ungdomsskole. Det har vært lavere lønnsknader enn budsjettert og i tillegg er den inntekt ut over budjett andre kommuner som betaling for plasser ved voksenopplæringa.			
Ruste barnehage (573)	15 900	15 298	-602
Det er merforbruk på 0,6 mill. kr. (-3,9 %) og dette skyldes lønnskostnader ut over budsjett relatert til spesialpedagogiske tiltak.			
Interkommunale selskap (590–595)	28 244	26 994	-1 250
Det er merforbruk på 1,3 mill. kr. (-4,6 %) og dette skyldes utgifter ut over budsjett til barnevernstiltak (Midt-Gudbrandsdal barnevernstjeneste).			
Institusjon og tilrettelagte tjenester (620–632)	94 037	89 776	-4 261
Samlet merforbruk innen tjenesteområdet er 4,3 mill. kr. (-4,7 %). Årsaken til merforbruket er kompensasjonsavtaler, overtid og andre kostnader til innleie/variabel lønn ut over budsjett innen demensavdeling og området for tilrettelagte tjenester. Det har også vært noe bruk av vikarbyrå.			
Helse og mestring (640–649)	89 559	84 190	-5 369
Det er merforbruk på 5,4 mill. kr. (-6,4 %) og dette skyldes i hovedsak følgende: <ul style="list-style-type: none"> › Innleie av vikarbyrå og kompensasjon til fastleger knyttet til legekantoret. › Kompensasjonsavtaler, overtid og innleie/variabel lønn ut over budsjett innen avdelingene korttid og hjemmetjenester. › Bruk av vikarbyrå innen hjemmetjenester, og også noe innen avdeling for korttid. › Ikke budsjetterte lønnskostnader til stilling for oppfølging av velferdsteknologi.			
Premieavvik pensjon/ pensjonsfond (806)	762	-6 418	-7 180
Det er merforbruk på 7,2 mill. kr. og det skyldes i hovedsak stryking av bruk av disposisjonsfond for finansiering av premieavvik som følge av regnskapsmessig overskudd ved avslutning av driftsregnskapet. Strykingen utgjør 9,8 mill. kr.			
Det er også mindre pensjonskostnader enn budsjettert (2,9 mill. kr.).			
Andre inntekter/utgifter (807)	-35 217	-34 342	875
Det er mindreforbruk på 0,9 mill. kr. og årsaken til dette er integreringstilskudd til flyktninger ut over budsjett, samt noe mindre utgift enn budsjett knyttet til ulike gebyr.			
Konsesjonskraft (808)	-68 574	-67 956	618
Det er netto 0,6 mill. kr. mer enn budsjett i inntekt fra salg av konsesjonskraft.			
Det er mindreforbruk på 3,1 mill. kr. og dette skuldast i hovudsak følgjande: <ul style="list-style-type: none"> › Meir tilskot enn budsjettert knytt til integrerings- og persontilskot for flyktningar (3,0 mill.kr). › Mindre utgift enn budsjett knytt til ulike gebyr (0,1 mill. kr).			

Bevilgnings skjema investering:

Linje	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
Sum investeringsutgifter	88 622	101 716	13 094
Det er brukt 13,1 mill. kr. mindre enn budsjett, og dette er i all hovedsak knyttet til investeringsprosjekt.			
For prosjekt som går over flere år blir det lagt fram sak om overføring av restmidler til 2024 sammen med det som ble nedregulert i KS-sak 147/23.			
Egenkapitaltilskuddet til KLP ble i tillegg noe mindre enn budsjett (0,2 mill. kr.).			
Sum investeringsinntekter	-72 974	-82 699	-9 725
Som følge av mindre investeringsutgifter enn budsjettert er det mindre i momskompensasjon (2,1 mill. kr.) enn budsjettert, og det er også brukt mindre lån (10,6 mill. kr) jf. strykninger.			
Kommunen har mottatt 2,9 mill. kr. mer enn budsjett knyttet til ulike tilskudd / refusjoner / salg av driftsmidler. Dette er hovedsakelig knyttet til ATP-midler og spillemidler Vinstra park, samt tilskudd fra Husbanken til bygging av boenhet ved tilrettelagte tjenester. Inntekter fra tomtesalg inkl. refusjon er avsatt til investeringsfond i tråd med økonomireglementet punkt 6.1.4.			
Netto utgifter videreutlån	-399	450	849
Det er lånt ut 2,1 mill. kr. mer enn budsjett til startlån jfr. også fullmakt til kommunedirektør i KS-sak 146/23, og som følge av det er det brukt tilsvarende mer av startlån/ubrukte lånemidler.			
Kommunen har mottatt noe mer i avdrag på startlån (0,4 mill. kr.) og dette er avsatt til bundet fond for videreutlån.			
Sum overføring fra drift og netto avsetn.	-15 249	-19 467	-4 218
Det er overført 4,8 mill. kr. mer fra drift og avsetning og det er brukt 9,2 mill. kr. mindre av ubundet fond sammenlignet med budsjett. Dette henger sammen med at det var budsjettert med bruk av ubundet fond investering, avsatt i drift. I henhold til regelverket må dette overføres fra drift til investering. Dette er derfor ført rett i regnskapet, men ikke rettet opp i budsjettet. I tillegg ble det ved gjennomført strykninger i forbindelse med avslutning av regnskapet.			
Det er avsatt 0,4 mill. kr. mer enn budsjett til bunde fond. Dette gjelder avsetning i tråd med økonomireglementet for mottatte avdrag startlån.			
Avsetning til ubundet investeringsfond er 0,5 mill. kr. mindre enn budsjett og er knyttet til mindre inntekt enn budsjettert knyttet til salg at tomter inkl. refusjon (jfr. økonomireglementet punkt 6.1.4).			

Fordeling til rammeområdene:

Rammeområde	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik
Sektor administrasjon	81 267	89 036	7 769
Det er et mindreforbruk på 7,8 mill. kr. Mindreforbruket henger i all hovedsak sammen med at investeringsprosjektene går over flere år. Resterende midler på enkeltprosjekt som pågår vil, på lik linje med tidligere år, bli re-budsjettert i 2024.			
Sektor oppvekst	1 564	3 730	2 166
Mindreforbruk på 2,2 mill. kr. er knyttet til prosjekter som går over flere år og disse vil bli re-budsjettert i 2024.			
Sektor helse	4 396	7 400	3 004
Det er mindreforbruk på 3,0 mill. kr. knyttet til investeringer innen sektor helse. Dette henger sammen med at prosjekt ikke ble fullført eller startet opp i 2023 og disse vil bli re-budsjettert i 2024.			
Aksjer og andeler, fellesområde 820	1 396	1 550	154
Mindreforbruk på 0,2 mill. kr. er knyttet til mindre utgift enn budsjettert for egenkapitalinskudd KLP.			

Vinstrarevyen. Foto: Anne Grete Forstås, GD

Kommunedirektør

I tillegg til lønn og andre direkte kostnader knyttet til kommunedirektørens arbeid, føres kostnader til beredskapsarbeid under dette kapittelet.

Regionrådet (nå Interkommunalt politisk råd – IPR), som Nord-Fron er vertskommune for, ligger som eget ansvar direkte under kommunedirektøren.

Sektor administrasjon, med fire tjenesteområder, sorterer også direkte under kommunedirektøren.

Kommunedirektør Arne Sandbu gikk av med pensjon pr 31.12.2023 og Elin S. Fjeldberg ble i kommunestyret, sak 129/23, ansatt som ny kommunedirektør i Nord-Fron kommune.

Økonomisk resultat

Ansvar	R-22	R-23	B-23	AVVIK (B23-R23)
Kommunedirektør	2 270	2 621	2 037	-584
Regionrådet	672	816	788	-28
SUM	2 942	3 437	2 825	-612

Hoveddelen av merforbruket på kommunedirektør-området er relatert til beredskapsarbeid.

Sykefravær

	2021	2022	2023
	22,2 %	12,7 %	4,1 %

Viktige saker og hendelser

Personal og organisasjon

Personalavdelinga har bidratt i helsesektorens sitt bemanningsledelsesprosjekt, der målet bl.a. en styrket heltidskultur. Med overordnet rammeavtale for kalenderplan og nye moduler i ressursplanleggingssystemet har vi gjort et kvantesprang ift god ressursutnyttelse til det beste for våre innbyggere, i tett samarbeid med kommunens tillitsvalgte. Vi ansatte ny personalrådgiver med oppstart i januar 2024, som bl.a. vil få sentrale oppgaver innenfor dette.

Det har vært gjennomført to ledersamlinger ila 2023. Det har vært en viktig satsning for å styrke samarbeidet mellom ledere på tvers av sektorer og jobbe for felles leder-plattform. Den ene samlingen tok for seg temaet «nyskapende og inkluderende ledelse» og vi hadde med oss to konsulenter fra KS. Den andre samlingen hadde tema som medarbeideroppfølging, økonomi og klimautfordringer.

Det har vært flere større omstillingsprosjekter der IKT har hatt sentral rolle. Vinstra legekontor fikk helt nytt PC utstyr og nytt journalsystem. I tillegg har vi kjøpt inn nytt klientutstyr til ansatte med PC som primært arbeidsverktøy, med forbedret arbeidsflate og bedre ergonomi.

Dette som del av prosjekt med utfasing av tykklienter. Teams er nå rullet ut i hele organisasjonen og har til hensikt å forenkle, forbedre og effektivisere samhandlingen i kommunen. Vi fikk også på plass nye rammeavtaler knyttet til multifunksjonsmaskiner og telefoni.

I 2023 fikk vi på plass system for digital signering av arbeidsavtaler og flere integrasjoner mellom fagsystem som automatiserer arbeidsprosesser innenfor HRM-systemet. Digital registrering av politiske møter er ett av flere eksempel. Det ble også kjøpt inn og satt opp nye nettbrett for folkevalgte, der vi fikk testet ut nytt system for sentral oppgradering som senere vil bli rullet ut til grunnskoleelevene.

Det var kommunestyre- og

fylkestingsvalg høsten 2023. Vi benyttet fagsystemet EVA fra Valgdirektoratet og gjennomførte valget uten utfordringer. Valgdeltagelsen i Nord-Fron vurderes fortsatt å være for lav (57,31 %), til tross for god tilrettelegging for forhåndsstemming.

I mai 2023 lukket Arkivverket tilsynet som vi brukte mye av 2022 på å jobbe med. Det resulterte bl.a. i ny Arkivplan. Det ble også brukt midler på å få gjennomført en omfattende muggsanering. Ila 2023 journalførte vi 25 310 dokumenter og det ble opprettet 2 624 nye saker.

Det ble gjennomført konstruktive lokale lønnsforhandlinger mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte høsten 2023, der det ble enighet innenfor normert tid.

Fra 1. oktober 2023 byttet Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) krisestøtteverktøy fra CIM til Rayvn. Vi jobber fortsatt med implementering av det nye systemet, som vil gi god oversikt i krisesituasjoner og vil bli et nyttig verktøy for kriseledelsen. Beredskapskoordinator sørget for at kriseledelsen fikk kurs fra DSB og det var øvelse i regi av Statsforvalteren i Innlandet.

Sammen med bedriftshelse-tjenesten Falck gjennomførte vi opplæring i risikovurdering for alle ledere og verneombud høsten 2023. Ila 2023 ble det registrert totalt 78 HMS-avvik i kommunen.

Det er for lite ift kommunens størrelse og vi er enige i sentralt Arbeidsmiljøutvalg (AMU) om at vi må ha et mye større fokus på internkontrollarbeidet i tiden fremover. Ila høsten 2023 gjorde vi en vurdering av om vi burde bytte fagsystem, men har landet på å fortsette med samme leverandør.

Økonomi og strategi

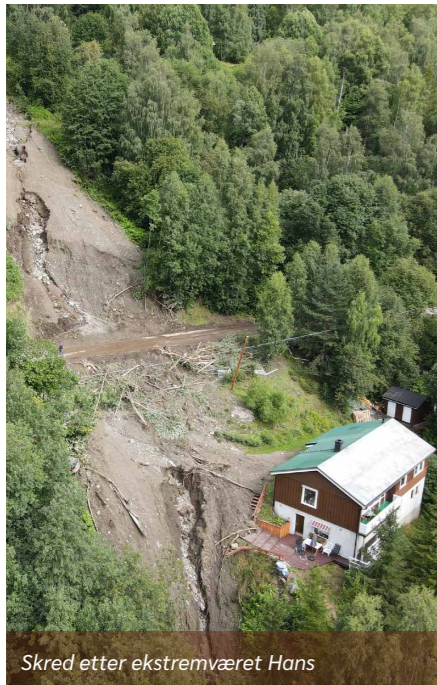
Innen økonomi arbeides det kontinuerlig med digitalisering og tilrettelegging for god styringsinformasjon til tjenesteområdene. Fra høsten 2024 ble fagsystemet Framsikt tatt i bruk som budsjettverktøy.

Sektor administrasjon

Følgende tjenester sorterer under sektoren:

- › **Personal og organisasjon**
Personalsjef/tjenesteleder, ansatte innen lønn og personal, IKT, arkiv, HMS, beredskap og lærlinger i organisasjonen.
- › **Økonomi og strategi**
Økonomsjef/tjenesteleder, ansatte innen oppfølging av økonomi, innkjøp, juridisk bistand, næringsarbeid inkl. kraft, kommuneplanens samfunnsdel, kommunale avgifter og eiendoms-skatt inkludert prosjekt for omtaksering.
- › **Teknisk**
Tjenesteleder, avdelingsleder for renhold, avdelingsleder for VVA og eiendom, ansatte innen renhold, drift av bygg, vatn og avløp, ingeniører, oppmåling, miljø, arealplan, byggesak, boligutvikling og landbruk.
- › **Kultur og kommunikasjon**
Tjenesteleder, ansatte innen servicetorg/ informasjon/kommunikasjon, oppfølging av tilskudd til arrangement og kulturarbeid, bibliotek, kino, ungdomsarbeid, frivilligsentral, BUA og kantine på kommunehuset. Politisk virksomhet ligger også som del av Kultur og kommunikasjon.

To interkommunale ordninger – der Nord-Fron er vertskommune – inngår også som en del av sektor administrasjon. Dette gjelder Ung i Midtdalen og Geodatasamarbeidet i Midt-Gudbrandsdal. I tillegg ligger de interkommunale samarbeidene knyttet til Fron badeland, Frya Renseanlegg, Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap og Midt-Gudbrandsdal Brann og feiervesen som en del av sektoren. Sektoren er ledet av kommunedirektøren.

Skred etter ekstremværet Hans

Det er inngått oppdragsavtale med Midt-Gudbrandsdal økonomikontor (MGØ) om innfordring av kommunale krav. Pr. 31.12.23 var samlet forfalt restanse på 1,5 millioner kroner, og av utgjør kr. 650.000 restanser eldre enn ett år. Det ble tapsført eldre krav på ulike restanser med til sammen kr. 177.149 i 2023.

Innkjøpsområdet har i hovedsak vært ivarett gjennom egne ressurser fram til 2023, men konkurranser er ofte gjennomført i samarbeid med andre kommuner. Innkjøp er et krevende fagfelt, med lovverk som stiller store krav til oppdragsgiver og det er en fordel med gode fagmiljø. I forbindelse med at kommunens innkjøpsrådgiver gikk av med pensjon i 2023 ble det gjort en vurdering av videre organisering av arbeidet, og det ble konkludert med å inngå en oppdragsavtale med Midt-Gudbrandsdal økonomikontor (MGØ) om kjøp av også denne tjenesten framover. Teknisk ivaretar som tidligere andud innen sitt tjenesteområde.

Husbankens ordning med startlån ligger under tjenesteområdet. I 2023 ble det utstedt 6 finansieringsbevis, og det ble utbetalt 5 startlån (2 av disse var finansieringsbevis utstedt i 2022). Totalt ble det utbetalt 7,2 millioner kroner i startlån i 2023.

Som en oppfølging av kommunens helhetlige boligplan vedtok kommunestyret i sak 24/23 retningslinjer for gjennomføring av leie til eie. Det ble kjøpt en bolig til formålet i 2023 og det er inngått avtale om leie til eie for boligen.

Arbeidet med omtaksering av eiendomsskatt pågikk for fullt i 2023. Det er ansatt prosjektleder for arbeidet, i tillegg til kontormedarbeidere og flere besiktere.

Lågen flommet over

Alle eiendommer i kommunen var ferdig besiktiget ved utgangen av året, og det ble sendt ut informasjon om registrert informasjon til alle hjemmelshavere.

Nye takster skal vedtas og tre i kraft fra 2024. Innen næringsområdet har det bl.a. vært jobbet med tettstedsutvikling på Vinstra med utvikling av næringsseidomme i Lomoen. «Drage-tomten» ved Rema går mot realisering som butikk/kontor-bygg i 2024 og kommunen har inngått intensjonsavtale om kjøp av «Lund-tomta». Det ble i 2023 søkt etter tomt til nye Vinstra Brannstasjon, og mot slutten av året ble det inngått avtale om kjøp av naboeiendommen til kommunelageret til formålet.

I Skåbu er det jobbet med sentrumsutvikling i forbindelse med ombygging av brannstasjonen.

Kvam fikk høsten 2023 status som typisk turiststed, og lokal detaljhandel kan dermed ha åpen butikk på helligdager i deler av året.

Det er brukt mye tid for å finne en løsning for videre drift av Vinstra Motorsportarena. Klubben har ikke klart å innfri lån til kreditor. Kommunen har stilt garanti for utbetalte spillemidler på 11,6 millioner kroner. Kommunestyret vedtok i sak 10/24 at det skal forhandles videre med tanke på å få på plass utkast til avtale som sikrer overføring av eiendom og økonomisk støtte opp mot spillemiddelgarantien.

I tillegg til det kommunale Næringsfondet ble det i 2023 etablert et Klima og Miljøfond for næringslivet. De første tildelinger ble vedtatt gjennom to søknadsrunder i 2023. Fra næringsfondet ble det gitt 9 tilsagn i 2023.

Nytilsatt næringsutvikler startet opp i stillingen i oktober 2023, og skal styrke arbeidet med tilrettelegging for eksisterende næringsliv og nyetableringer ytterligere.

Planstrategi 2023–2027 ble vedtatt av kommunestyret i sak 13/22 og som del av strategien skal kommuneplanen revideres. Kommuneplanenes samfunnsdel 2017–2028 ble lagt fram til evaluering høsten 2023.

Teknisk

Ekstremværet «Hans» medførte i 2023 mye ekstra arbeid for tjenesteområdet, både mens ekstremværet sto på, og i etterkant. Kommunale veier og kommunal infrastruktur fikk hard medfart. Det ble søkt om skønnsmidler for 27,2 mill. kr som følge av de skadene fra uværet. Dette ble fullt ut kompensert fra staten.

Det ble i etterkant av «Hans» oppretta et eget «flomkontor» for Midt-Gudbrandsdalen for å bistå skadelidte gardbrukere etter ekstremværet Hans jf. erstatningssøknader til Naturskadefondet. Det var rasskader, ødelagte landbruksveger og flomskader på dyrka mark. Landbrukskontoret deltok i dette arbeidet.

Flomsikring av Givra/Vinstra Park er ferdigstilt. Prosjektet har pågått siden 2016 med en brutto budsjetttramme på 108,4 mill. kr. Prosjektregnskapet viser at det vil bli et negativt avvik i forhold til opprinnelig budsjett. Her vil det komme en egen sluttrapport som blir lagt fram for kommunestyret i april 2024. Alle kjente tvister med grunneiere i forbindelse med prosjektet er avsluttet.

Arbeidet med VA Furusjøen er sluttført. I løpet av 2023 har det pågått noe mindre arbeid knyttet til reklamasjoner, samt en

Ekstremværet Hans der Lågen flommet over Strandgata

Sula i Sødorp var kritisk høy under Hans

Kulturfest 2023

spesifikk tvist med grunneier, og uenighet med entreprenør. Alle tvister er nå avsluttet.

Det ble vedtatt en Hovedplan for Vann- og avløp i 2023. Innlekking til avløpsnett har vært prioritert også inneværende år, og det er gjennomført flere prosjekt knyttet til oppgraderinger.

Utbygging av bustadfeltet Midtmoen del 2 starta opp i 2022, og dette ble sluttført i 2023. Tomtene ligger ute for salg.

Kommunedelplan for Vinstra hadde oppstart i 2023. Planen vil være viktig for den videre utviklingen av bl.a. Vinstra sentrum.

Ny brannstasjon og nytt kommunelager skal utvikles i Lomoen der kommunelageret ligger i dag. Nabotomten er kjøpt opp som supplement.

Arbeidet med felles landbruksplan for Gudbrandsdalen ble starta opp i 2023.

Tørke på forsommeren og ekstremværet «Hans» førte til at 28 landbruksforetak i Nord-Fron søkte om tilskudd ved produksjonssvikt på grunn av klimatiske forhold. Dette fordelte seg med 17 søknader fra grovforproduksjon med husdyr, 8 søknader fra kornproduksjon og 3 søknader fra grovfør salgsproduksjon.

Etter at Landbrukskontoret har gått gjennom søknadene og vært ute på gårdene på oppmåling av grovførlager, blir søknadene sendt til Statsforvalteren for endelig vedtak.

Kultur og kommunikasjon

Kulturfestivalen Vintermezzo ble gjennomført for første gang i februar 2023. Vintermezzo inneholdt ni forskjellige kulturarrangement, både konserter, kinovisninger, forfatterbesøk og opera.

Nord-Fron bibliotek gjennomførte lesekampanjen Vinterles for første gang – Vinterles er et samarbeid mellom bibliotekene i midt-Gudbrandsdalen. Kampanjen delte ut 155 kopper til både barn og voksne, og totalt ble 1 210 bøker lest som en del av kampanjen.

Den nasjonale lesekampanjen Sommarles ble gjennomført også i år for barn fra 1. – 7. trinn. I Nord-Fron var det registrert 163 barn, som totalt leste 164 427 sider i løpet av sommerferien.

Vinstra kino ga tilbud til 5., 6. og 10. trinn på Den Store Skolekinodagen 14. februar 2023. Første lørdag i november ble Den Store Kinodagen gjennomført på Vinstra kino, med 265 besøkende fordelt på seks forskjellige filmer.

Ung i Midtdalen arrangerte flere arrangement for ungdom i 2023. 9. – 10. trinn ved alle ungdomsskolene, russestyret og elevrådet ved Vinstra videregående ble invitert til foredrag og rusinfo med Leo Ajkic. Det ble også avholdt et foredrag på kveldstid for foresatte.

Foredrag med Leo Ajkic om rusbruk ble gjennomført for både foresatte og ungdom.

16. mai-arrangementet Statement ble gjennomført for syvende gang, med 127 påmeldte ungdom fra hele regionen.

Ungdomsfestivalen Kåja Camp ble arrangert av Ung i Midtdalen i samarbeid med Vinstra ungdomsklubb, og hadde 80 deltagere hele helgen.

Første helg i september ble Byfesten Vinstra arrangert, 10 år etter første byfest. Som en del av arrangementet ble Vinstra park offisielt åpnet, sammen med kunstverket «Land; Work 3» på Vinstrahallen. Det var markedsdag, valgkampstands og barnas Byfeste på lørdag. Arrangementet var i samarbeid med Vinstra markedsforening.

Pga. Ekstremværet Hans ble Peer Gynt-festen i Vinstra park 8. august slått sammen med kommunen sin egen kulturkveld. Arrangementet fikk navnet Kulturfest, og kombinerte utdeling av vehl-Per til Torild Beitdokken, Nord-Fron kommune sin kulturpris til Vinstrarevyen, og Peer Gynt-prisen for 2023 til Lise Klaveness.

Nord-Fron kommune har vært med i prosjekt om egen dagsturhytte. Den ble satt på plass ved Gåstjønn langs Tvellhaugraket i Sødorp på høsten 2023, og søndag 5. november ble den offisielt åpnet av ordfører Anne Marie Olstad.

Onsdag 29. november ble Jul i parken arrangert i samarbeid med Vinstra markedsforening. Den ferdigstilte scena i parken ble tatt i bruk for første gang.

Nye tomter i Toksefeltet

Økonomisk resultat

Netto resultat pr. tjenesteområde*

Ansvar	R-22*	R-23	B-23	AVVIK B23-R23
Personal og organisasjon	10 635	25 300	23 038	-2 262
Økonomi og strategi	3 927	11 124	13 764	2 640
Teknisk eks. selvkost	54 267	60 337	59 810	-527
Selvkost	1 103	298	-1 352	-1 650
Kultur og kommunikasjon	31 190	12 624	13 336	712
-herav politisk virksomhet	4 186	4 854	4 280	-574
Interkommunale selskap	13 648	12 668	12 747	79
Sum for sektoren	-	-	-	-

*Det ble gjennomført en organisatorisk endring innen sektor administrasjon fra 1.5.22. Den nye inndeling ble ikke budsjettjustert før 1.1.2023, noe som innebærer at ansvarsområdene i regnskap 2022 er inndelt i tråd med organisering fram til 1.5.2022.

Merforbruk innenfor personal og organisasjon skyldes at alle lisenskostnader for digitale fagsystem nå føres mot felles funksjon (IKT) og at disse utgiftene har økt.

Innen økonomi og strategi har det vært vakanse innen innkjøp tilsvarende ett årsverk det meste av året. I tillegg er det vesentlig mindreforbruk innen tiltaks- og næringsarbeid.

Merforbruk Teknisk er knyttet til avvik jfr. vintervedlikehold av kommunale veier. Når det gjelder selvkost så er det i hovedsak knyttet til økt overføring Frya RA, arbeid med innlekking, og fortsatt drift av Vinstra RA.

Arbeidet med selvkostregnskapet er under oppfølging, og det vises til tidligere orienteringer om tema.

Innen Kultur og kommunikasjon har det vært noen vakanser gjennom året og det er hovedsak til mindreforbruk.

Sykefravær

	2021	2022	2023
	10,3 %	7,3 %	4,9 %

Tall og statistikk

Vassforsyning og avløp

Ledning i meter	2021	2022	2023
Ny vannledning	3 400	420	100
Utskiftet vannledning	150	650	170
Ny kloakk-ledning	6 000	420	100
Utskiftet kloakkledning	300	650	170
Ny overvann-ledning	-	-	-
Utskiftet overvannledning	0	0	0

Veier og trafiksikkerhet

Tabellen under viser vedlikeholdskostnader på kommunale veier og gang- og sykkelveier.

Det er stor gjengroing av arealene inntil våre veier, og dette er en stor utfordring med tanke på trafiksikkerhet og vedlikehold.

	2021	2022	2023
Budsjett	6 159	9 211	8 984
Regnskap	6 595	9 365	11 064
Vedlikehold (kr/m)	55,89	85,13	101

Vei og gateløp	2021	2022	2023
Nye veier	0	0,29	0
Nye gangveier/fortau	0,1	0	0
Re-asfaltert*	1	0,4	1 434
Nye gateløp **	3	8	98

* Asfalt på Heggeslåvegen og i Slangbaklia

** Utskiftning av armatur v/hj.a trafiksikkerhetsmidler

Kart og oppmåling

Antall	2021	2022	2023
Delingssaker	37	128	38
Grensejusteringer	7	9	5
Grenseganger	5	5	4
Sammenføyninger	27	32	37
Arealoverføring	0	0	1
Seksjoner	1	0	0
Totalt	77	174	85

Antall politiske saker behandlet siste år

Antall	2021	2022	2023
Kommunestyre (KOM)	118	121	173
Formannskap (FOR)	160	167	236
Administrasjonsutvalg	13	25	18
Helse/Oppvekst	39	47	42
Miljø,landbruk og areal (MLA)	149	111	100

Næringsfond

	2021	2022	2023
Sum tilsagn, kr.	877 500	641 500	603 800
Disponibel saldo pr. 31.12	439 600	489 103	517 172
Tall på søknader	17	16	9
Søknader behandla delegert	5	8	2

Klima og miljøfond

	2023
Sum tilsagn, kr.	1 211 600
Disponibel saldo pr. 31.12	1 788 400
Tall på søknader	9
Søknader behandla delegert	0

Nytt fra 2023

Landbruk

Landbruk	Tilføring av midler i kroner		
	2021	2022	2023
Produksjonstilskudd	53 130 000	53 174 200	79 804 700
BU-middel, investeringer	120 000	-	3 400 000
Organisert beitebruk	419 000	418 700	539 100
Tiltak i beiteområde	212 000	131 000	185 000
SMIL-middel	2 100 000	1 675 300	1 039 000
Drenering av jordbruksjord	25 000	16 600	26 000
Avløsertilskudd	6 635 000	6 634 700	7 846 000
Sykdomsrefusjon	1 442 000	1 429 100	1 820 000
Regionalt miljøprogram	4 471 000	4 052 000	5 870 000
NMSK-middel	950 000	912 000	2 900 000
Landbruksfond (løyvd pr. år)	513 000	212 000	364 000
Sum	70 017 000	68 655 600	103 793 800

KOSTRA-TALL

	Nord-Fron		Sør-fron		Ringebu		Innlandet		Landet uten Oslo	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Årsavgift vann (kr. eks.mva)	4 805	4 661	4 182	4 393	6 788	5 990	5 803	4 949	4 809	4 204
Årsavgift avløp (kr. eks.mva)	6 570	5 840	4 487	4 957	7 140	7 140	6 811	5 751	5 264	4 621
Energi-kostnad / kvm	169	184	204	265	208	307	200	249	170	196
Snitt saksbeh.tid bygge-søknad med 3 ukers frist (dager)	10	9	20	12	7	5	17	17	19	19

Skogbruk

	2021	2022	2023
Hogstvolum, m³	36 100	40 500	19 000
Skogplanting, stk	86 000	238 200	242 400
Skogkulturarbeid, daa	1 117	1 003	319

Frivillige lag og organisasjoner

	2021	2022	2023
Tilskudd (tall i tusen)	1 106	814	721
Tall på lag og organisasjoner som har motatt tilskudd			
Idrettsorganisasjoner	19	17	15
Lag/organisasjoner innenfor fritidssekt.	28	31	33

Diverse tjenester

Tjeneste	2021	2022	2023
Bibliotek			
Utlån*	28 110	30 265	28 035
Besøk	6 900	16 116	15 249
Arrangement	-	28	28
-besøk på arrangement	-	928	1230
Vinstra ungdomsklubb			
Snittbesøk per kveld	75	68	31
Vinstra kino			
Tall på kinoforestillinger	103	191	187
Besøktall	2 530	4 693	5 908
Snitt per fremvisning	25	25	32
BUA Vinstra			
Antall utlån	544	466	496
Antal utlånte artikler	1 645	1 459	1 782
Fron badeland			
Brukere totalt	33 759	37 086	45 436
Brukere fra skoler (i NFK og SFK)	6 653	6 022	6 853

*Gjelder både e-lån og ordinære utlån.

Sektor oppvekst

Følgende tjenester sorterer under sektoren: Skole, barnehage, kulturskole og voksenopplæring er hovedområder.

- › De kommunale barnehagene er Kvam, Toksebakken, Ruste og barnehagen i Skåbu oppvekst. Barnehagene har styrere som er tjenesteledere. Ved Skåbu oppvekst er det rektor som er tjenesteleder, mens styrer i barnehagen er avdelingsleder for barnehagedelen av oppvekstsenteret. Ruste, som er den største barnehagen, har også assisterende styrer.
- › Skolene i kommunen er Skåbu oppvekst (barneskole), Vinstra ungdomsskole, Barhaug skole, Kvam skole og Sødorp skole. Skolene har rektorer som er tjenesteledere.
- › I tillegg til disse skolene har vi i Nord-Fron voksenopplæring, der det i 2023 har vært tilbud om både introduksjonsprogram og grunnskole, men det har ikke vært elever på grunnskoleutdanning. Det er i all hovedsak bosatte flytninger og flykninger ved Vinstra mottak som var elever ved introduksjonsprogrammet ved voksenopplæringen. Voksenopplæringen ligger under Vinstra ungdomsskole, men har egen avdelingsleder.
- › Stab oppvekst støtter arbeidet i tjenestene.
- › Kulturskolen ligger under sektor oppvekst, med egen tjenesteleder. Kulturskolen er interkommunal sammen med Sør-Fron kommune, men Nord-Fron er vertskommune.

SEKTORLEDER
Knut Håvard Meldal

Viktige saker og hendelser

Skoler og barnehager

Skolene på Vinstra har gjennom året fått flere elever som er flykninger, både bosatte flykninger som skal bo i Nord-Fron og elever som bodde midlertidig på Vinstra mottak.

Barnehagene har hatt noe utvidet kapasitet knyttet til usikkerhet om behov for plasser til bosetting av flykninger.

Voksenopplæring

Voksenopplæringen har gjennom 2023 vokst til å få cirka 100 elever på det meste. Den fortsatte veksten fra 2022 til 2023 har direkte sammenheng med økt bosetting i Nord-Fron og Sør-Fron (Sør-Fron kjøper voksenopplæring i introduksjonsprogrammet av Nord-Fron) og rullering av bosatte på Vinstra mottak som gjør at det stadig kom nye beboere der som skulle ha norskopplæring.

Nord-Fron kommune har som vertskommune ikke ansvar for drift av mottaket, men beboere har krav på flere tjenester som kommunen gir. En del av de voksne flykningene har krav på undervisning, barn i skolealder har rett til skoleplass, det er helsetjenester som skal utføres og noen av de mindre barna har rett på barnehageplass. Nord-Fron kommune bruker av vertskommunetilskudd for kommuner med asylmottak til å finansiere disse tjenestene i 2023.

Kulturskolen

Fron kulturskole er et interkommunalt foretak som Nord-Fron kommune og Sør-Fron kommune står bak. Kulturskolen hadde (pr. 15.09.2023) 154 elever fordelt på tilbudene; gitar, bass, trommer, musikkteknologi, fløyte, vokal, piano, cello, fiolin (klassisk og folke-musikk), band, barnekor, teater, klassisk ballett og visuell kunst. Det var pr. 15.09.2023 fem barn på venteliste.

Fron kulturskole har 4,64 årsverk. Disse er fordelt på 10 ansatte, pluss en lærer som kjøpes fra Vinstra

vidaregående skule. Kulturskolen selger tjenester til frivillige lag og organisasjoner. I 2023 har dette vært dirigenttjenester og instruktørtjenester til korps, samt lærer til Vinstra vgs.

Kulturskolen har i også vært brukt som del av tilrettelagte pedagogiske opplegg for noen grunnskoleelever på dagtid.

Kulturskolen kjennetegnes av høy kvalitet og rikt mangfold, og skal ivareta både bredde og talent. Samarbeidet med musikklinja på Vinstra vgs. er av avgjørende betydning. Regionalt er kulturskolen en del av «Unge talenter» – lørdagssamlinger for elever med ekstra interesse, i Midt- og Nord-Gudbrandsdal. Høsten 2023 var tilbudet band, folkemusikk, blåseinstrument og visuell kunst.

Mest mulig undervisning er lagt til samme tid i kulturskolens lokaler på Folkets hus (Vinstra). Slik opplever elevene et sosialt og kulturfaglig miljø i forbindelse med timen sin. Dette er et grep for å skape identitet for kulturskole-eleven, samt styrke fagsamarbeidet i lærerkollegiet. Våre lærere har i stor grad små stillinger, og derfor flere arbeidsplasser.

Forrige skoleår jobbet alle elevene i Fron kulturskole med et felles framføringsmål: «Helt Super». Alle kulturskolefagene var med i dette arbeidet: dans, teater, musikk og visuell kunst. Siste uka i mars var intens, med felles helgeøving, generalprøve og framføringer – over hundre av elevene var i aksjon på scenen i Sør-Fron kulturhus. Forestillingen ble spilt for fullsatt sal på kveld, samt på dagtid for alle barneskoleelevene i Nord-Fron og Sør-Fron.

Det er stort mangfold i kulturskolen, noen har vært med i mange år, andre sto på scenen for aller første gang. Hver enkelt er viktig i en slik forestilling, og det er summen av alle som utgjør produktet. At alle bidrar i fellesskapet og hjelper hverandre, enten de er stor, liten, rocka, danser eller går på kunst, er en viktig erfaring og

Superhelt

helt avgjørende for å komme i mål. Mye læring skjer også i prosessen fram mot forestilling.

Hele denne forestillingen ble laget av elevene og lærerne sammen – med superhelt som tema. Etter hvert endte vi opp med en felles konklusjon og et beskrivende motto for forestillingen og ellers:

«Du trenger ikke ha masse super-egenskaper for å være en helt. Det å gjøre små, gode gjerninger i hverdagen, DET gjør deg HELT SUPER!»

Organisering/drift/ansvar

Det ligger til sektor oppvekst å møte i faglig forum for de interkommunale samarbeidene:

- › Flyktningtjenesten (Sør-Fron vertskommune)
- › PPT (Sør-Fron vertskommune)
- › Barnevern (Ringebu vertskommune)

Barnehage- og skolestruktur

Arbeid med ny skolestruktur for Nord-Fron kommune har vært videreført gjennom 2023 med nye utredninger og behandlinger i kommunestyret. Arbeidet videreføres i 2024.

5-dagers skoleuke

Innføring av fem dagers skoleuke for alle elever er vedtatt i Nord-Fron kommune, og skal innføres fra om med skoleåret 2024/25. Det har i 2023 vært et arbeid i barneskolenes med å planlegge for dette.

Helt Super, Fron Kulturskole

Økonomisk resultat

Netto resultat pr. tjenesteområde:

(tall i 1000)	R-22	R-23	B-23	AVVIK (B23-R23)
Sektor oppvekst (administrasjon og private barnehager)	17 713	18 749	19 125	376
Statlig asylmottak	-1 383	1	1	0
Sørdorp skole	15 436	16 195	15 813	-382
Kvam skole	10 045	10 556	10 486	-70
Barhaug skole	13 987	16 141	15 827	-314
Skåbu oppvekst	8 548	8 881	9 719	838
Vinstra ungdomsskole (inkl. voksenopplæring for flyktninger)	24 729	25 332	26 611	1 279
Toksebakken barnehage	5 938	6 885	7 008	123
Kvam barnehage	8 305	9 022	9 021	-1
Ruste barnehage	12 834	15 900	15 298	-602
Interkommunale selskap	8 399	28 244	26 994	-1 250
Sum for sektoren	124 551	155 906	155 903	-3

Sektor oppvekst (ansvar 510) hadde et mindreforbruk knyttet til fast lønn, samt lavere overføringer til private barnehager. Det har vært ekstrakostnad for barnehageplasser til andre kommuner.

Mindreforbruket ved statlig asylmottak er på grunn av ulike tilskudd.

Skåbu oppvekst hadde også i 2023 et underforbruk på grunn av lavere bemanning i skolen enn det var rammer for. For barnehagedelen av Skåbu oppvekst var overforbruket knyttet til lønnskostnader.

Voksenopplæring er organisatorisk lagt under Vinstra ungdomsskole. Og det var lavere lønnskostnader og økt inntekt fra andre kommuner for plasser ved voksenopplæring som ga det positive resultatet for VUS.

Ved Ruste barnehage har det vært økte lønnskostnader som er årsaken til overforbruket. Dette er knyttet til spesialpedagogiske tiltak.

Årsaken til merforbruket ved de interkommunale selskapene var økte kostnader knyttet til Midt-Gudbrandsdal Barneverntjeneste.

Sykefravær

	2021	2022	2023
	10,0 %	7,7 %	9,0 %

Tall og statistikk

Barnehage

Kommunale barnehager	Barn 21/22	Barn 22/23	Barn 23/24
Ruste	78	80	81
Toksebakken	40	36	42
Kvam	42	46	48
Skåbu	18	16	13
Sum	178	178	184

Nettoutgifter per barnehage

Barnehage:	2023			2022		
	Nettoutgifter eks. bygg	Snitt pr. hel plass	Antall plasser**	Nettoutgifter eks. bygg*	Snitt pr. hel plass*	Antall plasser**
Kvam bhg	9 022	161	56	8 305	148	56
Ruste bhg	15 900	162	98	12 834	131	98
Toksebakken bhg	6 885	123	56	5 938	106	56
Skåbu bhg	3 960	110	36	3 579	99	36

*Tall i tusen

** Antal godkjente plasser. Fordeling av plasser mellom Toksebakken, Kvam og Ruste blir delvis tilpassa etterspørsel fra år til år.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

	2010	2021	2022	2023
Statlig tilskudd	6 207			
Kommunalt tilskudd	654	12 122	12 828	12 247
Sum	6 861	12 122	12 828	12 247

Tallene inkluderer søskenmoderasjon og kompensasjon for redusert foreldrebetaling.

Fordeling stillinger i barnehagene pr. 31. desember 2023

Barnehage	Faste	Midl.
Tosebakken bhg.	13	3
Kvam bhg	15	2
Skåbu bhg	5	1
Ruste bhg.	23	6
Sum	56	12

Skoler

Grunnskole	Antall elever 2023/2024
Skåbu Oppvekst, skole	24
Kvam	75
Barhaug	157
Sørdorp	141
Vinstra ungdomsskole	192
Sum	589

Utvikling elevtall

	1981	1997	2000	2010	2021/22	2022/23	2023/24
Barnetrinn	642	476	514	506	386	402	397
Ungd.trinn	342	176	188	208	182	174	192
Sum elever	984	652	702	714	568	576	589

Nettoutgifter per skole

Skole:	2023			2022		
	Nettoutgifter eks. bygg*	Pr. elev*	Elever	Nettoutgifter eks. bygg*	Pr. elev*	Elever
Sørdorp skole	16 195	115	141	15 435	104	148
Kvam skole	10 556	141	75	10 045	127	79
Barhaug skole	16 141	103	157	13 987	92	152
Skåbu Oppvekst	4 921	205	24	4 969	216	23
Vinstra ungdomsskole	23 111	120	192	21 386	123	174
Sum	589	576		589	576	

*Tall i tusen. Tallene inkluderer SFO og skoleskysse

Personale skole - fast og midlertidig pr. 31. desember 2023

Skole	Lærere fast	Lærere midl.	Assistent	Assistent midl.
Sørdorp	16	1	7	0
Kvam	11		4	0
Barhaug	21	2	9	0
Skåbu	5	2	0	0
VUS	26	4	4	0
Sum	79	9	24	0

Fron kulturskole

	2021	2022	2023
Elevtall (i begge kommunene)	137	145	154
Venteliste	7	3	5

Flyktninger

	2021	2022	2023
Bosatte i år	10	62	71
Bosetting/fam. Gjenforening	0	0	0
Deltakere på introduksjonsordningen	17	34	66
Deltakere på grunnsk. opplæring for voksne	19	11	0

KOSTRA-TALL

Tabellen viser enkelte utvalgte kvalitetsindikatorer for Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Innlandet og landet uten Oslo.

Nøkkeltall barnehage	Nord-Fron		Sør-Fron		Ringebu		Innlandet		Landet u/ Oslo	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år	77,6 %	83,5 %	85,7 %	80,6 %	86,3 %	79,7 %	88,8 %	87,8 %	87,7 %	88,2 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år	84,1 %	95,4 %	94,3 %	90,0 %	92,6 %	87,3 %	94,0 %	93,6 %	93,5 %	94,1 %
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år	87,1 %	102,7 %	100,0 %	97,4 %	97,2 %	93,3 %	97,3 %	97,3 %	97,2 %	97,7 %

Årsaken til lavere andel av barn i barnehagen, er manglende tall fra Vestsida kulturbarnehage, dersom disse tallene tas med, blir andelen:

Nøkkeltall barnehage	Nord-Fron	
	2023	2022
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år	84,6 %	83,5 %
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år	95,0 %	95,4 %
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år	100,0 %	102,7 %

Nøkkeltall skole	Nord-Fron		Ringebu		Sør-Fron		Landet u/ Oslo		Innlandet	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning	5,6 %	6,3 %	7,9 %	8,5 %	7,4 %	6,9 %	8,1 %	7,9 %	7,8 %	7,4 %
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	39,2	40,0	41,9	42,0	38,2	43,0	42,2	43,1	41,9	42,9

Grunnskolepoengene er en poengsum ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene. Siden eksamen i grunnskolen ble avlyst i 2020, 2021 og 2022 er det kun standpunkt karakterene som gir grunnskolepoengene disse årene og er dermed ikke sammenlignbare med 2023-tallene.

Mer om resultat i skole og barnehage kan leses i «Tilstandsrapport Oppvekst i Nord-Fron» (22/23) som ble fremlagt for kommunestyret i 2023.

Sektor helse

Kort informasjon om sektoren:

Følgende tjenester/områder sorterer under sektoren:

- › **Tjenesteområde Helse og mestring:** legekontor, helsestasjon, ROP, fysio/ergoterapi/friskliv, hjemmetjenesten med hjemmesykepleie, BPA og hjemmehjelpstjeneste, samt korttids- og rehabiliteringsavdelingen.
- › **Tjenesteområde Tilrettelagte tjenester og institusjon:** kjøkken med dagsenter og avdeling for demens (Sundtunet), langtidsavdelingen, miljøtjenesten, samt boligbistand og arbeidssenter.
- › **Tjenesteområde NAV MGD, hvor Nord-Fron er vertskommune** og NAV kontoret gir tjenester til innbyggere og mennesker som midlertidig oppholder seg i kommunene Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron.
- › **Tildelingskontoret som stabsfunksjon:** Ansvar er, sammen med tjenestene (kartleggingsteamet) å kartlegge behov for tjenester for videre saksbehandling og enkeltvedtak ihht gjeldende lovverk for helsesektoren. Kontoret ivaretar også funksjonen som koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering.

I tillegg til ovennevnte ansvarsområder er det inngått avtale om interkommunale samarbeid knyttet til følgende tjenester:

- › Felles kommuneoverlege med Øyer og Sør-Fron.
- › Legevakt, hvor Lillehammer kommune er vertskommune.
- › FACT team: et samarbeid mellom kommunene i Sør- og Midt-Gudbrandsdalen og DPS, organisert under sykehuset Innlandet. FACT skal være supplement og delvis kunne erstatte kommunale tjenester i en tidsavgrenset periode.
- › Jordmortjeneste, hvor Ringebu er vertskommune
- › Barnevernstjeneste, hvor Ringebu er vertskommune.
- › Flyktningetjenesten, hvor Sør-Fron er vertskommune.

SEKTORLEDER
Bente Joten Skog

Viktige saker og hendelser

Større utfordringer

De største utfordringene kommunen står ovenfor er den demografiske utfordringen med økende andel eldre, reduserte fødselstall, redusert aldersbæreevne (antall i yrkesaktiv alder) og utenforskap spesielt blant barn og unge. Den reduserte aldersbæreevnen gir i tillegg to utfordringer, da det både representerer redusert tilgjengelig arbeidskraft og redusert antall pårørende til å følge opp sine nærmeste. Utfordringene er store for kommunen som helhet, men størst utslag gjør dette seg gjeldende for helsesektoren. Situasjonen nå og for fremtiden krever omfattende forventningsavklaring og omstillingsarbeid for å løse samfunnsflokene vi står ovenfor.

Oppfølging av politiske saker

Som oppfølging av politiske saker har det i 2023 vært jobbet med følgende:

- › **Interpellasjon: KS 68/21** – (Rekruttering av leger, sykepleiere, helsefagarbeidere og annet Helsepersonell). I sektor helse jobbes det fortløpende med rekruttering, ikke minst med tanke på leger og sykepleiere, men også annet helsefaglig personell. Ulike virkemidler iverksettes for å løse den konstante personellmessige utfordringen. Det vises til utfordringsbildet nevnt over. I ledd av å stå samlet i denne omstillingsprosessen har Nord-Fron kommune i perioden 2021–23, sammen med 21 andre kommuner i Innlandet, valgt å være med på KS satsningen Rusta for framtida. Her har Nord-Fron deltatt med en arbeidsgruppe bestående av ledere på alle ledernivåer, ansatte i hjemmetjenesten, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. I etterkant av læringsnettverket har Nord-Fron kommune tatt jobben videre med å etablere et internt prosjekt
- › innen innovativ bemanningsledelse for alle døgnbaserte tjenester tilknyttet Sundheim. Målet med prosessen er: Sikre felles forståelse for samfunnsoppdraget, økt antall heltidsstillinger, bredest mulig kompetansekompensering og rett kompetanse til rett tid, sikre kvalitet og kontinuitet for brukerne, bidra til at kommunen er en attraktiv arbeidsgiver.
- › **Interpellasjon: KS 28/22** – (Lavterskeltilbud). Lavterskeltilbud er ikke lovpålagte tilbud. I ledd av at sektor helse ikke hadde budsjett til kjøring av innbyggere til kommunens lavterskeltilbud, ble det ansett nødvendig å innskrenke tilbudet i 2021/22. Gjennom interpellasjon KS 28/22 ble det for budsjett 2023 og videre i økonomiplanperioden imidlertid ble det bevilget kr 0,3 mil til kjøring lavterskeltilbud. Som svar på interpellasjon er det utarbeidet for kriterier for tilbudet.
- › **KS 36/21 Interpellasjon** – (Barnefattigdom). Det ble i mars 2023 fremlagt en sak til orientering ift definisjon av barnefattigdom, utfordringsbildet og hva kommunen gjør for å forebygge barnefattigdom.
- › **Interpellasjon: KS 37/23** – (Legekontor i Skåbu). Som følge av redusert kapasitet, rekrutteringsutfordringer og sikre at vi beholder gjenværende leger, ble det våren 2023 gjort vedtak om å samle all legevirksomhet ved Vinstra legekontor. Dette innebar å stenge Skåbu legekontor. Pasientene er ivarettatt og fordelt på lister basert på uttrekk fra Helfo.
- › **KS 114/21 og KS 119/22:** (Sektorplan helse og brukerundersøkelser). I ledd av budsjettpremiss stilt gjennom budsjett for 2022 og 2023 er det bestilt en helhetlig plan for helse og omsorg. I arbeidet skulle det inngå

Ordfører Anne-Marie på Rullatorfestivalen

blant annet en brukerundersøkelse for alle tjenester innen helse og omsorg. Utvalget for undersøkelsen bestod av ca. 1 000 innbyggere representert gjennom ulike helse- og omsorgstjenester. Svarprosent varierte fra tjeneste til tjeneste, men vi fikk en svarprosent som var ihht. forventet for en slik type undersøkelse. Høyest svarprosent fikk vi fra undersøkelsen i skolehelsetjenesten, hvor utvalget for undersøkelsen var 9. klasse elever. I videregående skole var utvalget (predefinert) elever i VK I (2. året). Brukerundersøkelse ble gjennomført våren 2023 og gav følgende hovedfunn:

- *Vi må bli bedre på å informere*
- *Innbyggerne opplever det uklart hvordan de skal gå frem ved klage*
- *Vi må i større grad kartlegge hva brukeren mestrer selv og hva det trengs hjelp til.*

For øvrig har planarbeidet bestått av ulik type involvering. Blant annet arrangerte sektor helse i samarbeid med Kompetansesenteret for offentlig innovasjon ved HiNN et medvirkningsverksted i januar 2023. Formålet var å drøfte nye måter å tenke tjenesteyting på, så vel som nye måter å forstå rollen også som tjenestemottaker. Vi jobbet ut fra scenario Nord-Fron 2040. Det var 30 deltakere, henholdsvis politikere, ledere, tillitsvalgte og hovedverneombud, leder for Eldrerådet og leder frivilligsentralen.

Arbeidet har også pågått i form av arbeidsgrupper innen definerte områder for planarbeidet, samt tverrsektoriell hospitering i Trondheim kommune for å få innspill knyttet til medvirkningsarbeid. Sektor helse er opptatt av å se planarbeidet i sammenheng i kommunen, slik at det er en «rød tråd» i prioriteringer fremover.

Utkast til helhetlig plan for helse og

omsorg er nå i avsluttende fase, hvor Agenda Kaupang bistår oss i sluttfasen.

Feiringer og glad-saker

Tilrettelagte tjenester 30 år

Tilrettelagte tjenester hadde under koronapandemien 30 års jubileum. Dette ble feiret 2 år på etterskudd i oktober 2023 med en fin fest for våre brukere, deres pårørende, ansatte og ledere. Ordføreren deltok på markeringen. Det var underholdning med taler, dans, god mat og hyggelig stemning.

Tilsyn NAV og TT

I uke 43 ble det gjennomført tilsyn både på NAV og TT. Begge tilsyn var knyttet opp mot målgruppen barn/unge. Ved TT gjaldt tilsynet avlastning i kommunal avlastningsbolig. Begge tilsyn var uten lovbrudd. Ift. tilsyn NAV var tilsynet knyttet opp mot å ivareta barneperspektivet i saker om økonomisk sosialhjelp. Her ble NAV MGD eneste kontoret i Innlandet som ikke har hatt lovbrudd og det er under 10 % av NAV-kontorene nasjonalt som ikke har fått lovbrudd

Samarbeidsprosjekt relatert til institusjon

Sundtunet har deltatt i et pilotprosjekt sammen med kulturskolen. Musikkerapeut Kristin Rolstad har hatt både individuelle timer og gruppetimer med pasientene på Sundtunet. Dette er til stor glede både for pasienter og ansatte! I tillegg har enkelte beboere på Sundtunet også deltatt i det nye demenskooret i Gudbrandsdalen. Vi må også nevne Oddvar (90) og Gunnhild på catwalken på Sundheim, med høy stettføring og trampeklapp (Dølen, juni -23).

Saker/prosjekt – utvikling av våre tjenester

KS Gode pasientforløp

I tillegg til ovennevnte nettverk KS Rusta for framtida har Nord-Fron også deltatt i det nasjonale læringsnettverket Gode pasientforløp. Nettverket er et samarbeid mellom KS, FHI og kommunene. Målet med nettverket er å sikre brukernes behov for å møte helhetlige, koordinerte og trygge tjenester. Hva er viktig for deg – er en retningsendring for helsetjenesten i kommuner og sykehus. Nord-Fron har deltatt gjennom forbedringsteamet bestående av: avdelingsledere og fagkoordinatorer for totalt 7 fagområder samt sektorsjef som leder av nettverket.

Gjennom nettverket har det vært jobbet med faglig og systematisk observasjonskompetanse og treffsikker kommunikasjon med lege, ambulansespersonell, sykehus mv (ProACT). Det er sertifisert 9 instruktører som gjennomfører videre undervisning i alle avdelinger innen helse. Videre har det vært jobbet med å sikre god flyt mellom avdelingene, blant annet ved overflytting mellom sykehus og kommune og mellom avdelinger i kommunen. Det foregår en pågående kompetanseheving av kartlegging- og fallrisikovurdering, samt at «Hva er viktig for deg dagen» er markert. Det er påstartet et arbeid med informasjonsbrosjyre spesielt rettet mot eldre som ikke nødvendigvis bruker så mye digitale informasjonskanaler.

Far og medmor prosjektet på Helsestasjon

I samarbeid med RBUP Øst og Sør og Nord-Fron kommune har Reform (Ressurscenter for menn) pilotert helsesamtaler for nybakte fedre og ikke-fødende foreldre på helsestasjonen. Gjennom prosjektet er det kartlagt hvordan fedre og ikke-fødende foreldre blir møtt på helsestasjonen, og undersøkt hva som gjøres for å integrere de i omsorgsarbeidet. Norske myndigheter har de senere år i økende grad rettet oppmerksomhet mot menn som aktive deltakere i likestillingsprosjektet. Oppmerksomheten om og kunnskapen rundt potensielle utfordringer for menn i relasjon til den nye farsrollen er derimot begrenset i helsevesenet. En integrering av fedre i arbeidsfellesskapet under svangerskap og i barneomsorg kan derfor ses som en del av helsestasjonenes rolle når det gjelder likestilling og styrking av foreldre i familien. Helsestasjonen har arbeidet aktivt for å tilpasse tilbud slik at fedre og andre ikke-fødende foreldre skal føle seg velkommen. Blant annet ble det

laget en brosjyre rettet mot nye fedre og ikke-fødende foreldre i kommunen.

Prosjektet ble avsluttet med et lanseringsarrangement i juni 2023 på Litteraturhuset i Oslo. Prosjektet har vakt så stor interesse at avdelingsledere og ansatte på helsestasjonen nå er etterspurt til å holde innlegg/foredrag på konferanser/samlinger utenfor kommunen.

Velferdsteknologi

Tjenesteområde helse og mestring har gjennom en 40 % stillingsressurs sørget for pilotering av medisindispensere i hjemmesykepleien. Stillingen gjøres fra 2024 om til fast stilling, hvor fokusområdet for 2024 er videre innføring av medisindispensere og pilotering også av andre velferdsteknologiske løsninger. Formålet med innføring av medisindispensere er:

- Selvstendigjøring av brukerne
- Supplement der vi ikke trenger helsepersonell hele tiden
- Bremse vekstbehovet for personellressurser.

I tillegg innføres såkalt aktiv forsyning ved Sundheim. Aktiv forsyning er et lagersystem, som kan beskrives som en kombinasjon av enkel skannings-teknologi og LEAN-tankegang. Systemet styrer seg selv og skal forenkle og optimalisere materiellbestilling og reduserer utgifter knyttet til innkjøp av medisinsk forbruksmateriell.

Legekontoret

Som kjent ansatte vi leger under utdanning våren 2021. En av disse er nå i gang som fastlege, og neste lege forventes å kunne tiltre fast stilling høsten 2024. Legekontoret har de siste årene stått ovenfor et generasjonskifte, og det er behov for å ha kontinuerlig fokus på å rekruttere og beholde leger. I påvente av at leger kan tiltre har vi siste halvår 2023 måtte benytte

vikarløsninger knyttet til to lege-hjemler. Vi er glade vi i perioder kan benytte vår erfarne tidligere fastlege Pål Berg-Johnsen som vikarlege innimellom.

Rus og psykisk helse

Innen rus og psykisk helse jobbes det med:

- FIT: feedback informerte tjenester
- Interkommunale samarbeid rundt KIB (mestring av belastning) og KID (depresjonsmestring)
- Faste samarbeidsmøter med FACT-teamet

I tillegg jobbes det med følgende forebyggende og interkommunale tiltak:

- Helse-uka på ungdomsskolen
- Psykisk helse VVS, infodag
- Utsett: info om rus til foreldre 7.kl, 9. kl. 10.kl
- Ung data: levekårsundersøkelsen
- Brukerplan: kartlegging av personer som er registrert i tjenester i kommunen. Sammen om mestring
- HSA (holdningsskapende arbeid) tverrfaglig kommunalt/interkommunalt
- Husk barnet (kartlegging av barn under 18 år som pårørende)
- Samarbeid med intox forebyggende program med Sykehuset.
- IDDT: implementering i like prosedyrer/rutiner (interkommunalt Sør-Gudbrandsdal).

Økonomisk resultat

Netto resultat pr. tjenesteområde:

	R-22	R-23	B-23	AVVIK (B23-R23)
Sektor helse ansvar 610	4 482 622	6 121 717	6 077 000	-45 000
Institusjon 620	47 303 875	50 691 276	49 998 000	-693 276
Tilrettelagte tjenester 630	38 007 585	43 346 216	39 778 000	-3 568 216
SUM 620 og 630				-4 261 492
Helse og mestring Ansvar 640-649	78 0513 322	89 059 718	84 190 000	-5 369 000
NAV MGD	13 607 816	17 708 194	17 673 000	-35 194
Personytelser NFK	8 826 695	12 193 118	12 165 000	
NAV andel NFK	4 781 121	5 515 076	5 508 000	
Interkommunale tjenester Ansvar 693		7 003 988	6 445 000	-558 988
Sum for sektoren				- 10 269 674

Årsakene til de negative avvikene er følgende:

Høye variable lønnsutgifter knyttet til overtid, kompensasjonsavtaler ved helg og ferie, bruk av vikarbyrå samt underbudsjetterte ubekvemstillegg. Innen legevakt (interkommunalt) foreligger også økte vakttillegg for leger. Sektorhelse har brukt totalt 3,9 mil kr på overtidsbetaling samt 1,9 mil kr på kompensasjonsavtaler. Årsaken er behov for å dekke opp for nødvendig kompetanse både i ordinær drift og ved ferie og sykdom, samt ekstraordinære tjenestebehov knyttet til enkeltbrukere. Noe merforbruk er relatert til innføring av velferdsteknologiske løsninger, hvor formålet er å utsette tjenestebehov og selvstendig gjøre brukerne. Det vil si nødvendig omstillingsarbeid som supplement til annen drift.

Sykefravær

	2021	2022	2023
	10,8	14,3	13,4

Sykefraværet har gått noe ned fra 2022 til 2023 men er fortsatt for høyt. Det jobbes kontinuerlig med nærværstiltak og oppfølging av sykemeldte. Sykefraværet varierer mye mellom avdelingene, samt varierer igjennom året.

Tall og statistikk

Økonomisk sosialhjelp

	Norske (og flyktninger o/5 år)				Flyktninger (kortere enn 5 år)			
	Unike brukere	Unike brukere u/25 år	Snitt pr bruker	Totalt utbetalt	Unike brukere	Unike brukere u/25 år	Snitt pr bruker	Totalt utbetalt
Ringebu								
2021	43	14	39 631	1 862 673	16	3	49 711	795 381
2022	64	15	36 271	2 321 324	38	5	46 517	1 767 641
2023	57	11	30 986	1 766 209	65	8	55 879	3 632 164
Sør-Fron								
2021	39	13	25 948	1 011 989	8	0	60 606	484 844
2022	48	16	30 417	1 460 037	15	1	42 193	632 889
2023	43	10	26 825	1 153 483	32	2	58 669	1 877 415
Nord-Fron								
2021	121	43	38 903	4 707 306	24	7	55 383	1 329 183
2022	129	40	39 323	5 072 632	41	6	51 488	2 111 021
2023	126	32	40 586	5 113 898	64	9	74 743	4 783 598

Kommentarer til nøkkeltall sektor helse:

Det har i 2023 blitt betalt for 80 liggedøgn for utskrivningsklare pasienter i sykehus. Dette er en økning på 21 døgn fra året før. Pr 2023 utgjør prisen for overliggedøgn kr 5 508 pr døgn.

Sektor helse mottar få formelle klager. I 2023 har vi hatt fire klagesaker, hvorav tre er sendt videre til Statsforvalteren. I en av klagesakene opphevet Statsforvalteren kommunens vedtak og sendte saken tilbake til kommunen for ny behandling som er fulgt opp med nytt vedtak lokalt. I en annen sak fikk kommunen medhold, mens den tredje saken pr mars 2024 fortsatt er til behandling hos Statsforvalteren.

Sektor helse og omsorg	2020	2021	2022	2023
Lavterskel, forebygging og behandling				
Antall fødsler	41	40	32	32
Familieveiledning	55	70	240	240
Antall konsultasjoner i helsestasjon 0-5 år	899	892	797	797
Antall konsultasjoner i skolehelsetjenesten	1175	1789	1845	1845
Helsestasjon for ungdom 13-20 år	46	125	76	76
Tverrfaglig samarbeid 0-20 år	97	173	315	315
Koordinatorarbeid 0-20 år	299	527	698	698
Antall tildelte tjenester hverdagsrehabilitering	17	22	23	23
Antall tildelte tjenester ergoterapi i løpet av året			261	261
Antall avslutta tjenester ergoterapi i løpet av året			257	257
Antall aktive tjenester ergoterapi pr. 31.12.			4	4
Antall fysioterapitjenester i løpet av året (inkl tidligere tildelte)			210	210
Antall tildelte tjenester fysioterapi i løpet av året			116	116
Antall avslutta tjenester fysioterapi i løpet av året			96	96
Antall aktive tjenester fysioterapi pr. 31.12.			114	114
Antall deltakere friskliv			31	31
Dagplass, brukere gjennom året	15	25	32	32
Tall på brukere Kvamstunet – åpent tilbud uten vedtak	28	23	25	25
Utleie til private arr. Kvamstunet	5	11	6	6
ROP antall nye pasienter gjennom året*		100	102	102
ROP antall avsluttede pasienter gjennom året*		116	100	100
ROP antall aktive pasienter pr. 31.12.*		86	89	89
Bistand i hjemmet				
Trykghetsalarm Helsetjeneste mottakere pr. 31.12.	6	7	6	6
Trykghetsalarm Servicetjeneste mottakere pr. 31.12	156	139	143	143
Mottakere, matombrining Helsetjeneste pr. 31.12	30	28	24	24
Mottakere, matombrining, servicetjeneste pr. 31.12.	53	42	56	56
Porsjoner, matombrining, gjennom året	15 610	16 858	19 172	19 172
Hjemmehjelp, mottakere gjennom året	195	189	199	199
Hjemmehjelp, mottakere pr. 31.12.	164	150	159	159
Hjemmesykepleie, mottakere gjennom året	233	240	244	244

Aldersfordeling brukere hjemmesykepleie under 67 år pr. 31.12	30	34	26	26
Aldersfordeling brukere hjemmesykepleie 67-79 år pr. 31.12	61	63	50	62
Aldersfordeling brukere hjemmesykepleie over 80 år pr. 31.12	67	64	71	85
Antall kjørte kilometer i hjemmesykepleien	150 920	ca 155 000	ca 160 000	ca 160 000
Tilrettelagte tjenester bistand i bolig inkl i privat hjem		25	25	25
Tilrettelagte tjenester miljøtjenesten		13	17	17
Tilrettelagte tjenester NOA		23	23	23
Tilrettelagte tjenester avlastning i private hjem		2	3	3
Tilrettelagte tjenester avlastning i kommunal bolig		1	1	1
Bistand i institusjon				
Antall plasser totalt på Sundheim (langtid, korttid)	72	72	72	72
Beleggsprosent på langtidsavdelingene	99 %	99 %	98 %	98 %
Beleggsprosent korttid/rehabilitering (ut fra 18 disp rom)	56 %	64 %	64 %	64 %
Korttids og rehabiliteringsopphold, brukere gjennom året	102	135	119	119
Avlastning, antall brukere gjennom året	11	13	6	6
Antall døgn betalt for utskrivningsklare pas. fra sykehuset	7		59	80
Dødsfall på Sundheim, langtid og korttid	29	35	38	38
Langtidsopphold, mottakere gjennom året	79	84	80	80
Aldersfordeling brukere langtid under 67 år pr. 31.12	3	3	2	2
Aldersfordeling brukere langtid 67-79 år pr. 31.12	22	15	15	11
Aldersfordeling brukere langtid over 80 år pr. 31.12	42	40	40	40

KOSTRA-TALL

Tabellen viser enkelte utvalgte kvalitetsindikatorer for Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Innlandet/Oppland og landet utan Oslo.

	Nord-Fron		Sør-Fron		Ringebu		Oppland		Landet u/ Oslo	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	414,4	405,5	383,7	372,7	414,1	358,4	328,5	322	400,6	394,3
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	75 %	77 %	82 %	83 %	80 %	86 %	78 %	78 %	77 %	78 %
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	13,6	13,6	18,1	18,1	18,6	16	13	12,4	13,6	13,3
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	12,7	12,5	13,6	13,6	15,4	15,1	9,8	9,6	11,2	11,3

Årsverk helse/omsorg målt pr 10 000 innbygger har for samtlige sammenlignbare kommuner økt fra 2022 til 2023. Samtidig viser oversikten at Nord-Fron kommune, sammen med Sør-Fron kommune er de kommunene som bruker mest årsverk i helse.

Nord-Fron kommune er omtrent på landsgjennomsnitt, og på snitt for Innlandet, med tanke på bruk av legeårsverk. For øvrig viser sammenstillingen at Nord-Fron kommune bruker mer årsverk på helse enn sammenlignbare kommuner. Fagdekningen er lavere enn i de sammenlignbare kommunene, selv om den er nesten på snittet for Innlandet. Dette samstemmer med funn gjort gjennom prosjektet KS Rusta for framtida og innovativ bemanningsledelse, hvor vi ser at vakanser, sykefravær og «hull i turnus» dekkese opp med ufaglærte.

Det er ingen reell økning i fysioterapi. For 2023 har kommunen imidlertid valgt å registrere en mindre stillingsbrøk (prosjektstilling) knyttet til forebyggende helsearbeid. Denne har ikke vært registrert tidligere.

Klimaregnskap 2023

Nord-Fron kommune skal utarbeide årlig klimaregnskap som gir oversikt over klimagassutslipp fra egen virksomhet. Regnskapet skal være så nøyaktig som mulig og sammenlignbart fra år til år. Det skal gjøres innenfor de rammer som administrasjonen rår over, og nøyaktigheten skal tilpasses dette.

Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) er den mest utbredte regnskapsstandard til beregning av virksomhetens utslipp av klimagasser.

Klimaregnskap for Nord-Fron skal basere seg på denne protokollen. Årets rapport er etter samme mal som Klimaregnskap 2022 som var første gang denne ble utarbeidet.

Klimaregnskap deles i tre deler:

- › **Scope 1: Direkte klimautslipp**
Utslipp fra kilder som er egeid eller kontrollert. Typisk drivstoff til transport og oppvarming.
- › **Scope 2: Indirekte klimautslipp**
Utslipp fra kjøpt energi. Typisk forbruk av strøm og fjernvarme.
- › **Scope 3: Annet direkte klimautslipp**
Utslipp fra aktivitet som ikke eies eller kontrolleres, men som påvirkes indirekte i sin verdikjede. Typiske fra reiser og avfall.

Regnskap inkluderer ikke klimaavtrykk fra annet innkjøp av forbruksvarer, utbygging eller investeringer.

Utslipp fra Nord-Fron kommunes egen virksomhet

Klimaregnskap 2022 inkludert også 2020, 2021 og 2022. Årets regnskap gjelder kun 2023, men det er tatt med diagram fra tidligere år for en sammenligning.

Samlet bilde for de tre scope/deler finnes i underliggende grafer.

Taloppsett for de ulike deler samt endringer fra forrige år kan leses i tabellen.

Årets regnskap er etter samme lest som forrige år. Det er gjennom 2023 ikke jobbet spesielt med utvikling av rapporten.

For avfall er det benyttet en faktor for totalt antall kg som er levert. Tallene er mottatt fra Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsvesen. De har registrert ulike fraksjoner, men uten å sette opp et eget klimaregnskap.

Ingen av våre leverandører har levert klimaregnskap for leveranser.

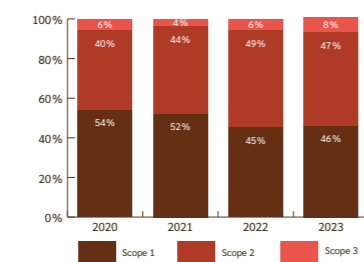
Hvis leverandørene leverer klimaregnskap innen sitt fagfelt vil det hjelpe oss i vår analyse og overblikk.

Gudbrandsdalen 2030 er et politisk initiert prosjekt der de tolv kommunene i Gudbrandsdalen ønsker å jobbe sammen for at Gudbrandsdalen skal bli et lavutslippssamfunn med attraktive lokalsamfunn, et sterkt næringsliv og fremtidsrettede kommunale tjenester. En av tiltakene er å utarbeide en regional strategi for grønne anskaffelser.

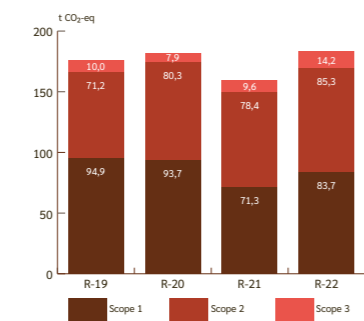
Som grafene viser, utgjør strøm den største andel innen klimaregnskap. Med overgang fra fossilt drivstoff til el-bil vil fordelingen endres, men en må da huske at strøm gir et lavere klimaavtrykk enn diesel.

Strøm kan slettes fra regnskapet ved å kjøpe opprinnelsesgaranti. Dette er et sertifikat som tilsier at all vår strøm kommer fra fornybar kilde. Med vårt forbruk vil det ha en kostnad i størrelsesorden kr. 200 000. Det er ikke gjort vedtak om kjøp av opprinnelsesgaranti.

Klimaregnskap – % fordeling

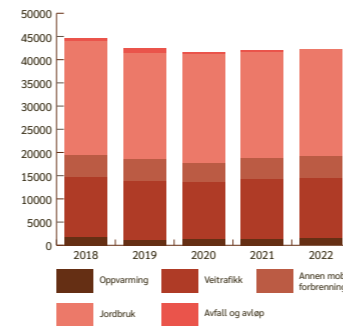
Klimaregnskap – tonn CO₂-ekvivalent

Utslipp innenfor Nord-Fron kommunegrensen

Miljødirektoratet utgir også en oversikt over utslipp pr. kommune. Denne er basert på alt utslipp fra alle sektorer og bransjer. Detaljer kan ses på hjemmesiden til direktoratet. 2023 er ikke inkludert pr. dd.

Sektorfordelt utslipp per år Nord-Fron

Jordbruk og veitrafikk er de desidert største kildene målt i tonn CO₂-ekvivalenter.

Med gjennomgående europavei og mye landbruk er ikke det overraskende. På sikt vil begge grupper jobbe for redusert utslipp.

Mål

Klima er et aktuelt tema internasjonalt, nasjonalt og lokalt. Kommunen skal ha sine realistiske mål for forbedring gjennom egne klimamål. Målene må gjenspeiles i budsjett og virke. Målene skal evalueres i årlig rapport sammen med å sette mål for neste år. Fastsettelse av mål vil gjøres gjennom å involvere politikere og administrasjon frem til endelig vedtak.

Klimaregnskap 2022 og Klimamål 2023 ble lagt frem for kommunestyret i sak KOM-105/22, 13.12.2022 med vedtak: «Kommunestyret tar fremlagt klimaregnskap 2020–2021 - oktober 2022 til orientering». Det ble ikke vedtatt noen spesifikke mål. Det er lagt inn noen retta tiltak i budsjett/økonomiplan 2023 og 2024, uten at det er referert til klimaregnskap.

Med den bakgrunn nevnes samme mulige fremtidige mål til diskusjon også i årets regnskap:

- › **Mål 1: Klimanøytral kommune**
Nord-Fron kommune skal være klimanøytral i år ..... Dette skal oppnås gjennom en årlig reduksjon.
- › **Mål 2: Totalt energiforbruk**
Nord-Fron kommune skal redusere sitt energiforbruk. Energiforbruk i bygg skal vurderes spesielt.
Mål 1 skal gjøres gjennom
- › **Mål 3: Bruk av elektrisitet**
Kommunen selger all sin fornybare konsesjonskraft og kjøper inn til eget behov. I 2021 kom fysisk strøm levert i Norge fra 88 % vannkraft, 9 % vindkraft, 1 % annen fornybar og resten fra andre kilder ¹⁾. Opprinnelsesgaranti

er en vare en kan kjøpe som bedring av eget klimaregnskap. Dette sammen med investeringer i mer fornybar energi, er egne tiltak.

¹⁾ <https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-strommen-fra/>

› **Mål 3: Utslipp fra egne kjøretøy**
Iht. tidligere vedtak og budsjettmål skal kommunen gjennomgå alle sine kjøretøy med en plan for overgang til fossil-frie kjøretøy. Plan for dette legges frem som egen sak og tas inn i rapporten for neste år.

› **Mål 4: Tjenestereiser**
Det forutsettes at all tjenestereise med bil skal foregå med kommunens fossil-frie biler.

Pr. i dag benytter hjemmetjenesten egne biler. Når bestilte kommunale el-biler leveres forventes det å synes på antall km kjørt på reiseregninger.

› **Mål 4: Avfall**
Midt-Gudbrandsdal Renovasjon (MGR) måler alt avfall kommunen leverer angitt i ulike fraksjoner. Det må bli et mål for MGR å levere årlig klimaregnskap over levert avfall. Kommunen må ha som mål om å lage mindre avfall. Det er mye sortering av avfall i dag, og sortering skal gjennomgås for å se på de felter der kommunen selv kan bedre sitt klimaregnskap for avfall. Det skal lages en egen sak for dette som grunnlag for tiltak.

- › **Mål 7: Innkjøp**
Klimamål og klimakrav må vurderes nærmere i utarbeidelse av ny innkjøpsstrategi.
- › **Mål 8: Tilskudd**
Klimamål og klimakrav må vurderes nærmere i revidering av vedtekter for næringsfondet og ved andre tilskuddordninger.

Regnskap

Klimaregnskap				2020	2021	2022	2023
Kategori	Beskrivelse	Utslippsfaktor	Enhet	Forbruk			
Transport				(kg CO ₂ /enh) ¹⁾			
Diesel		2,66	Liter	26 926	29 243	21 436	20 056
Bensin		2,32	Liter	830	984	1 357	12 102
Biodiesel	Oppvarming av bygg	2,51	Liter	6 832	3 667	3 168	–
Trepellets	Oppvarming av bygg	30	Tonn	140	147	105	–
Scope 1 total: Direkte klimagassutslipp							
Elektrisitet ²⁾	Totalt energiforbruk	0,008	MWh ³⁾	8 894 478	10 032 002	9 802 394	10 657 174
Scope 2 total: Indirekte klimagassutslipp til oppvarming							
Personbil ³⁾	km-godgjørelse	0,066	Kjøretøy-km	120 381	108 143	126 139	173 919
Flyreise	Norden ⁴⁾	100	Ant. billetter	6	1	18	12
Flyreise	Europa ⁴⁾	300	Ant. billetter	–	–	–	–
Togreiser ³⁾	Snitt Vinstra–Oslo 250 km	1,5	Ant. billetter	50	40	133	123
Avfall	Samlet mengde avfall	0,021	kg	65 148	29 970	44 980	63 995
Scope 3 total: Andre indirekte klimagassutslipp							

Utslipp	2020			2021			2022			2023		
	t CO ₂ e	Fordeling	% ift. i fjor	t CO ₂ e	Fordeling	% ift. i fjor	t CO ₂ e	Fordeling	% ift. i fjor	t CO ₂ e	Fordeling	% ift. i fjor
Diesel	71,62	40,7 %	108,6 %	77,79	42,8 %	108,6 %	57,02	35,8 %	73,3 %	53,35	29,1 %	94 %
Bensin	1,93	1,1 %	118,6 %	2,28	1,3 %	118,6 %	3,15	2,0 %	137,8 %	30,4	16,6 %	966 %
Biodiesel	17,15	9,7 %	53,7 %	9,2	5,1 %	53,7 %	7,95	5,0 %	86,4 %	–	0 %	0 %
Trepellets	4,2	2,4 %	105,0 %	4,41	2,4 %	105,0 %	3,15	2,0 %	71,4 %	–	0 %	0 %
Scope 1:	94,9	53,9 %	98,7 %	93,68	51,5 %	98,7 %	71,27	44,8 %	76,1 %	83,74	45,7 %	117,5 %
Elektrisitet ²⁾	71,16	40,4 %	112,8 %	80,26	44,1 %	112,8 %	78,42	49,2 %	97,7 %	85,26	46,5 %	109 %
Scope 2:	71,16	40,4 %	112,8 %	80,26	44,1 %	112,8 %	78,42	49,2 %	97,7 %	85,26	46,5 %	108,7 %
Personbil ³⁾	7,95	4,5 %	89,8 %	7,14	3,9 %	89,8 %	8,33	5,2 %	116,6 %	11,48	6,3 %	138 %
Flyreise	0,6	0,3 %	16,7 %	0,10	0,1 %	16,7 %	0,10	0,1 %	100,0 %	1,20	0,7 %	1 200 %
Togreiser ³⁾	0,08	0,0 %	80 %	0,06	0,0 %	80 %	0,20	0,1 %	332,5 %	0,18	0,1 %	92 %
Avfall	1,37	0,8 %	46,0 %	0,63	0,3 %	46,0 %	0,94	0,6 %	150,1 %	1,34	0,7 %	142 %
Scope 3	9,99	5,7 %	79,4 %	7,93	4,4 %	79,4 %	9,57	6,0 %	120,7 %	14,21	7,8 %	148,5 %
Total	176,04			181,87			159,26			183,21		

¹⁾ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energiplanlegging/tabeller-for-omregning-fra-energi-varer-til-kwh/>

²⁾ NVE - klimadeklarasjon: <https://www.nve.no/energi/energisystem/kraftproduksjon/hvor-kommer-strommen-fra/>

³⁾ Iht. ssb.no: <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/forurensning-og-klima/artikler/mindre-utslipp-per-transportarbeid>

⁴⁾ SAS utslippskalkulator Oslo-Stavanger og Oslo-Roma som eksempel: <https://www.sas.no/barekraft/klimakalkulator/>

VEDLEGG: Økonomiske tabeller og nøkkeltall m.m.

Utvikling av folketallet i kommunen

	1980	1990	2000	2010	2021	2022	2023
Innbyggere 1. januar	6 264	6 192	5 953	5 800	5 835	5 628	5 589
Fødte	68	74	71	52	40	31	37
Døde	51	78	74	76	76	71	72
Netto innflytting	11	-21	-4	59	-37	2	31
Innbyggere 31. desember	6 292	6 167	5 946	5 835	5 628	5 589	5 586
Endring innbyggere		-125	-221	-111	-207	-39	-3

Utvikling av folketall sammenlignet med andre kommuner (tall per 31.12)

	1990	2000	2010	2021	2022	2023
Nord-Fron	6 167	5 946	5 835	5 628	5 589	5 586
Sør-Fron	3 493	3 337	3 212	3 064	3 240	3 119
Ringebu	5 182	4 736	4 556	4 385	4 416	4 413
Gausdal	6 448	6 200	6 141	6 079	6 129	6 177
Øyer	4 586	4 843	5 092	5 067	5 161	5 124
Sel	6 381	6 228	6 004	5 531	5 567	5 756
Sum	32 257	31 290	30 840	29 754	30 102	30 175
Endring		-967	-450	-1 086	348	73

Frie inntekter:

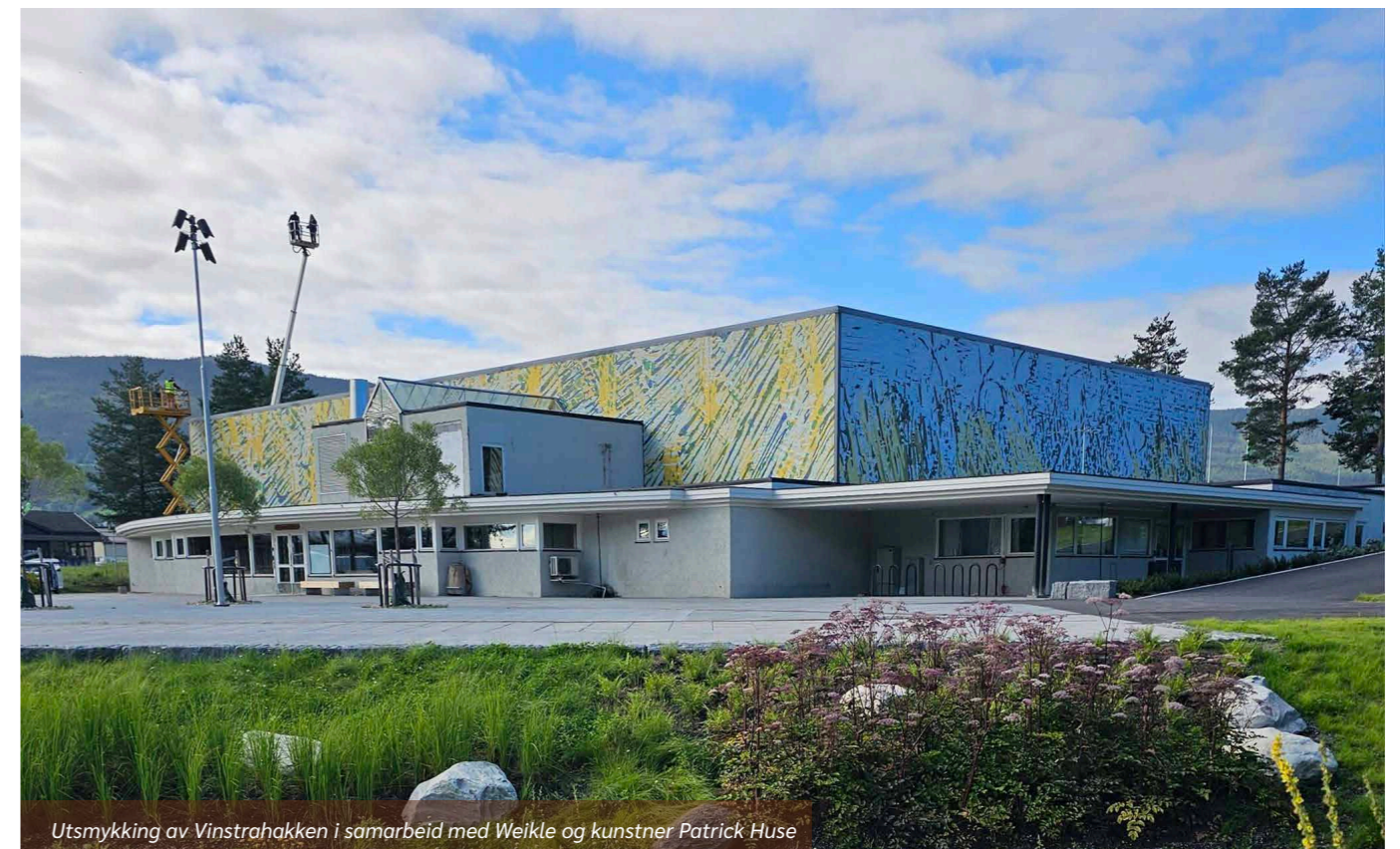
Tabellen viser utviklingen av frie inntekter (skatt og rammetilskott, eks. skjønnsmidler) de siste tre år:

(TAL I 1000)	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Endr. i % 21-22
Skatt	176 176	195 590	184 577	-5,6 %
Rammetilskott	215 390	210 157	230 233	9,6 %
Sum frie inntekter	391 566	405 747	414 810	2,2 %

Artsoversikt:

Tabellen viser utviklingen av kostnadsarter (hovudarter) innenfor tjenesteområdene de siste tre år:

TALL I 1000	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Endring i % 21-22	% vis ford. 22	Regnskap 2023	Endring i % 22-23	%- vis ford. 23
Lønnsutgifter (art 10)	380 887	394 460	3,4 %	59,1 %	437 470	10,9 %	57,1 %
Varer/tjenester innen komm. prod (art 11/12)	86 648	99 454	12,9 %	14,9 %	124 369	25,1 %	16,2 %
Varer/tjenester, erstatter komm. prod (art 13)	83 681	87 375	4,2 %	13,1 %	106 896	22,3 %	14,0 %
Overføringer (art 14)	64 262	62 723	-2,5 %	9,4 %	75 694	20,7 %	9,9 %
Finansutgifter/transaksjoner (art 15)	11 539	23 669	51,2 %	3,5 %	21 560	-8,9 %	2,8 %
Sum utgifter	627 017	667 681	6,1 %	100,0 %	765 989	14,7 %	100,0 %
Salgsinntekter (art16)	-74 266	-80 504	7,7 %	37,1 %	-84 942	5,5 %	32,9 %
Refusjoner (art 17)	-102 095	-97 282	-4,9 %	44,8 %	-111 119	14,2 %	43,1 %
Overføringer (art 18)	-14 997	-9 594	-56,3 %	4,4 %	-9 641	0,5 %	3,7 %
Finansinntekter/transaksjoner (art 19)	-17 140	-29 559	42,0 %	13,6 %	-52 405	77,3 %	20,3 %
Sum inntekter	-208 498	-216 939	3,9 %	100,0 %	-258 107	19,0 %	100,0 %
Nettoutgift tjenesteområder	418 519	450 742	7,1 %		507 882	12,7 %	

Utsmykking av Vinstrahakken i samarbeid med Weikle og kunstner Patrick Huse

Interkommunale ordninger:

Tabellen viser driftsutgifter/tilskudd til ulike interkommunale ordninger i 2022 og 2023.

Interkommunale ordninger (tall i 1000)	R-2022	B-2022	R-2023	B-2023	Endr. i % R22-R23
Innlandet Revisjon IKS	655	739	908	767	38,6 %
Regionråd*	787	739	816	788	3,7 %
Midt-Gudbrandsdal Ped-Psykologisk teneste (MGPP)	2 485	2 428	2 714	2 709	9,2 %
Logoped – interkommunalt samarbeid	653	613	738	630	13,0 %
Interkommunalt samarbeid skatt og innføring	522	582	698	613	33,7 %
Midt-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (MGR)	9 509	6 208	9 571	9 422	0,7 %
Midt-Gudbrandsdal Brannvesen (MGB)	9 060	8 950	9 502	7 483	4,9 %
Frya Renseanlegg (Frya RA)	5 711	3 229	5 420	4 451	-5,1 %
Geodatasamarbeid i Midt-Gudbrandsdal*	1 354	1 303	1 462	1 633	8,0 %
Fron badeland-tilskudd	2 178	2 178	2 629	2 629	20,7 %
Fron badeland-skolesvømming	224	224	225	225	0,4 %
Ung i Midtdalen*	148	218	207	243	39,9 %
Fron kulturskole*	2 082	2 505	2 683	2 666	28,9 %
Midt-Gudbrandsdal flyktningetjeneste	1 781	1 527	2 766	2 766	55,3 %
Kommuneoverlege	869	788	991	808	14,0 %
Legevakt, og legevaktvarsling	3 429	3 100	4 132	3 507	20,5 %
Jordmortjeneste	259	369	249	268	-3,9 %
Gudbrandsdal krisesenter	432	438	441	451	2,1 %
Psykolog*	654	664	672	786	2,8 %
Midt-Gudbrandsdal barnevernstjeneste	4 834	4 471	4 279	4 505	-11,5 %
NAV Midt-Gudbrandsdal*	4 781	5 226	5 515	5 508	15,4 %
Sum	52 407	46 499	56 618	52 858	8,0 %

* Ordningene er regnskapsført i NFK og viser netto driftsutgifter for kommunen.

Sammenligning av KOSTRA-data:

	Nord-Fron			Sør-Fron			Ringeby		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
1. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	9,0	4,4	7,2	9,3	3,8	5,1	6,0	4,8	3,0
2. Langs. gjeld (ex. pensjonsforpliktn.) i % av brutto driftsinntekter	75,5	83,8	84,1	67,7	68,7	70,0	117,5	122,9	132,8
3. Arbeidsk i % av driftsinntekter, ex premieavvik	29,6	33,0	26,3	28,5	21,2	23,6	31,7	32,9	39,9
4. Frie inntekter i kr per innbygger	74 492	73 188	70 161	74 776	67 819	68 458	72 075	70 547	68 192
5. Netto lånegjeld i kr. per innbygger	97 869	93 820	92 150	91 197	80 462	79 285	139 835	137 176	131 736
6. Andel brutto driftsinntekter av disp.fond	24,9	20,0	16,5	19,3	16,0	13,6	23,0	22,1	19,7
7. Netto driftsutgifter totalt pr. innbygger	81 297	79 105	72 839	79 735	74 720	76 025	89 574	79 528	78 179

	Innlandet			Landet utan Oslo		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
1. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,5	1,6	4,8	1,0	2,6	4,2
2. Langs. gjeld (ex. pensjonsforpliktn.) i % av brutto driftsinntekter	112,4	111,0	111,2	115,1	114,2	114,5
3. Arbeidsk i % av driftsinntekter, ex premieavvik	19,9	23,6	25,0	16,1	21,7	23,0
4. Frie inntekter i kr per innbygger	68 387	67 086	64 799	68 010	66 956	63 840
5. Netto lånegjeld i kr. per innbygger	101 532	90 178	93 105	97 490	91 984	90 340
6. Andel brutto driftsinntekter av disp.fond	15,5	15,9	15,5	1 304,0	15,6	13,8
7. Netto driftsutgifter totalt pr. innbygger	77 795	73 662	67 665	75 384	70 821	65 826

		Nord-Fron			Sør-Fron			Ringeby		
		2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Administrasjon (funksjon 120)	Netto driftsutgifter/ innbygger	4 344	3 249	2 154	7 266	5 977	3 456	2 764	2 752	2 798
Barnehage	Netto driftsutgifter/ innb.1-5 år	249 941	221 050	193 917	247 689	190 485	197 474	224 024	179 718	178 703
Grunnskole	Netto driftsutgifter/ innb. 6-15 år	167 886	157 463	159 899	172 455	142 129	145 950	161 939	156 243	150 396
Omsorgstjenester	Netto driftsutg. i prosent av samla netto drift	44,6 %	41,5 %	43,5 %	42,1 %	40,2 %	35,8 %	40,1 %	36,5 %	38,1 %
Barnevern	Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten pr. innbygger	1 645	1 801	1 484	2 507	2 230	1 768	2 676	2 738	2 273
Kirke og Kirkegård	Netto driftsutg. i prosent av totale netto driftsutgifter	1,5 %	1,5 %	1,6 %	1,6 %	1,3 %	1,4 %	1,2 %	1,3 %	1,2 %
Kultur	Netto driftsutgifter til kultursektoren av kommunens totale netto driftsutg.	5,4 %	5,1 %	4,8 %	7,0 %	5,6 %	6,9 %	4,4 %	4,4 %	5,4 %
Eiendomsforvaltning	Netto driftsutgifter forvaltning av eiendom pr. innbygger	545	532	553	47	88	84	618	441	678

		Innlandet/Oppland			Landet utan Oslo		
		2023	2022	2021	2023	2022	2021
Administrasjon (funksjon 120)	Netto driftsutgifter/ innbygger	4 950	4 339	3 992	4 430	4 121	3 991
Barnehage	Netto driftsutgifter/ innb.1-5 år	213 737	189 735	182 756	211 694	187 750	181 644
Grunnskole	Netto driftsutgifter/ innb. 6-15 år	158 731	145 425	137 667	147 487	133 238	126 051
Omsorgstjenester	Netto driftsutg. i prosent av samlet netto drift	40,0 %	38,1 %	38,6 %	35,7 %	34,6 %	33,9 %
Barnevern	Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten pr. innbygger	3 098	2 902	2 331	2 954	2 710	2 239
Kirke og Kirkegård	Netto driftsutg. i prosent av totale netto driftsutgifter	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Kultur	Netto driftsutgifter til kultursektoren av kommunens totale netto driftsutg.	3,8 %	3,9 %	3,9 %	4,1 %	4,1 %	4,1 %
Eiendomsforvaltning	Netto driftsutgifter forvaltning av eiendom pr. innbygger	505	499	478	431	384	357

Oversikt faste stillingshjemler og sykefravær:

Område	Hjemler			Sykefravær		
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	2021	2022	2023
Kommunedirektor og regionråd	2,0	2,0	2,0	22,2 %	12,7 %	4,1 %
Læringer				7,7 %	6,8 %	6,7 %
Personal og organisasjon *	5,5	11,5	11,0	1,6 %	3,0 %	0,9 %
Økonomi og strategi *	5,0	7,8	7,8	6,4 %	8,4 %	1,6 %
Teknisk *	54,1	60,1	59,7	15,4 %	9,3 %	6,4 %
Kultur og kommunikasjon *	24,9	11,0	10,7	2,3 %	2,7 %	3,9 %
Interk: Geodata og Fron kulturskole	5,5	5,5	5,5			
Sum sektor administrasjon inkl. kommunedirektor og regionråd	96,9	97,9	96,6	10,3 %		4,9 %
Sektor oppvekst	2,1	2,0	3,0	3,4 %	2,9 %	2,2 %
Sørdorp skole	20,2	20,2	20,1	5,8 %	5,1 %	6,3 %
Kvam skole	13,8	12,9	12,9	5,7 %	4,5 %	3,0 %
Barhaug skole	20,9	22,0	24,0	9,3 %	7,8 %	8,3 %
Sikåbu oppvekst	12,9	12,3	11,3	8,7 %	13,4 %	5,2 %
Vinstra ungdomsskole	33,9	31,6	32,2	8,0 %	7,7 %	9,7 %
Toksebakken barnehage	9,6	9,3	10,2	9,5 %	3,7 %	3,5 %
Kvam barnehage	11,4	12,0	12,1	17,9 %	10,1 %	13,9 %
Ruste barnehage	19,6	21,3	21,5	18,9 %	10,7 %	15,1 %
Interk.: Ung i Midtdalen	1,0	1,0	1,0			
Sum sektor oppvekst	145,4	144,6	148,3	10,0 %	7,7 %	9,0 %
Sektor helse	4,5	4,5	5,4	7,5 %	1,1 %	2,1 %
Institusjon og tilrettelagte tjenester (fra 2022)		110,6	111,4		15,0 %	15,3 %
Pleie og omsorg **	124,9			13,1 %	16,8 %	
Tilrettelagte tjenester**	45,5			10,3 %	12,8 %	
Helse og mestring**	24,7	94,1	95,2	5,4 %	15,4 %	11,6 %
NAV Midt-Gudbrandsdal	11,9	12,1	12,1		2,8 %	2,1 %
Andre interk.: Psykolog / Fronsvakta	1,0	1,0	1,0			
Sum sektor helse	212,5	222,3	225,1	10,8 %	14,3 %	13,4 %
Totalt	466,8	464,9	470,0	10,4 %	10,7 %	9,8 %
		Sykefravær kvinner:		9,7 %	11,0 %	10,3 %
		Sykefravær menn:		7,3 %	7,8 %	7,7 %

* Det var vedtekte organisatoriske endringer innan sektor administrasjon med verknad frå 1.5.2022.

Tala er difor ikkje direkte samanlignbare frå år til år.

** Helse og mestring erstatta frå 2022 Forebyggjande helsetenester.

Tenester for funksjonshemma og Pleie og omsorg inngår i Institusjon og tilrettelagte tenester frå 2022.

I tillegg er det gjort endringar mellom tenesteområda innan sektor helse, slik at tala ikkje er direkte samanlignbare får år til år.

Aldersfordeling fast ansatte

Alder	Antall personer										Prosentfordeling									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Opp til 24 år	8	7	10	11	6	8	6	5	14	12	1	1	2	1	1	1	1	3	2	
25-29 år	22	22	22	23	23	26	27	39	39	32	4	4	4	4	4	5	7	7	6	
30-34 år	37	28	29	35	37	35	40	31	37	48	7	5	6	7	7	8	6	7	9	
35-39 år	63	62	65	59	54	43	44	47	50	52	11	11	11	10	10	8	9	9	10	
40-44 år	71	68	72	66	65	74	72	62	65	61	13	12	12	12	12	14	12	12	12	
45-49 år	106	106	107	110	83	75	72	74	69	61	19	19	20	15	15	14	14	13	12	
50-54 år	79	80	78	82	99	109	110	109	110	94	14	15	15	18	18	21	21	21	18	
55-59 år	88	88	87	85	72	74	75	73	72	87	15	16	16	13	13	14	14	14	16	
60-64 år	-	-	-	-	87	80	73	66	65	63	-	-	-	-	16	16	14	13	12	
Over 65 år	-	-	-	-	24	27	21	17	11	18	-	-	-	4	4	4	3	2	3	
Over 60 år	94	90	75	77	-	-	-	83	76	81	17	16	14	14	-	-	-	16	14	
Snitt alder	48	48	48	48	49	49	48		47											

Stillingsstørrelse fast ansatte

	Antall personer										Prosentfordeling									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mindre enn 20 %	19	14	16	16	12	7	43	5	9	7	3	3	3	3	2	1	8	1%	2%	1%
20-49 %	69	66	54	50	47	49	47	43	40	37	12	12	10	9	9	9	8%	8%	7%	

Byfest 2023

Utsikt fra Dagsturhytta i Nord-Fron

Kaptein og sjef UTR Oppland; Per G Hagelien repr for NROF ordfører Anne-Marie Olstad varaordfører i Ringebu kommune; Kristin Teigen og ordfører i Sør-Fron kommune Ol

Lise Klaveness mottok Peer Gynt prisen 2023

	Antall personer										Prosentfordeling												
50-74%	144	137	136	126	130	130	125	113	105	93	25	25	25	23	24	24	23	22%	20%	18%			
75-99%	110	112	114	115	118	124	129	133	119	117	19	20	21	21	21	23	24	25%	22%	22%			
100%	226	222	225	241	243	241	196	229	259	274	40	40	41	44	44	44	36	44%	49%	52%			
Snitt storleik											523	532	528										

Gjennomsnittslønn, stillingsprosent og alder

(K=kvinner, M=menn, T=totalt for gruppa)

2023		Snitt alder	Stillingsprosent	Snitt lønn (i tusen)	Antall ansatte	Andel ansatte av total NFK
Totalt for Nord-Fron kommune	K	47	84	553	437	83 %
	M	47	84	625	91	17 %
	T	47	84	589	528	100 %
Kommunedirektør og sektorsjef	K	54	100	995	1	
	M	60	100	1 100	2	
	T	57	100	1 048	3	1 %
Tjenesteledere	K	47	100	839	10	
	M	46	100	896	5	
	T	47	100	868	15	3 %
Avdelingsledere	K	47	100	712	17	
	M	45	100	760	4	
	T	46	100	740	21	4 %
Pedagogisk personell	K	46	94	642	54	
	M	42	91	616	17	
	T	44	86	632	71	13 %
Høgskoleutdanna (minimum tre år)	K	44	89	599	130	
	M	46	82	817	21	
	T	45	86	707	151	28 %
Fagarbeidere	K	50	80	494	180	
	M	51	88	509	29	
	T	51	84	501	209	40 %
Ufaglærte	K	48	63	429	45	
	M	44	55	427	13	
	T	46	59	428	58	11 %

Nord-Fron
kommune

2023